

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN CHIȘINĂU**

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 784.087.6(043.2)

ROȘOGA-POPA DANIELA CARMEN

**METODOLOGIA DEZVOLTĂRII COMPETENȚEI
DE AUDIȚIE CONȘTIENȚĂ A MUZICII
CA FACTOR AL FORMĂRII CULTURII VOCALE**

**Specialitatea 532.02 – Didactica școlară pe trepte și
discipline de învățământ (muzică)**

REZUMATUL

Tezei de doctor în Științe ale Educației

CHIȘINĂU, 2026

**Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale „Științe ale Educației”,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău**

Componența comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. **SILISTRARU Nicolae**, doctor habilitat în pedagogie prof. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Moldova - **președintele comisiei**
2. **GAGIM Ion**, doctor habilitat în pedagogie, prof. univ., membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Moldova - **conducător de doctorat**.
3. **TETEALEA Margarita**, doctor în pedagogie, conf. univ., Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Moldova - **referent oficial**.
4. **VACARCIUC Mariana**, doctor în pedagogie, conf. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Moldova - **referent oficial**.
5. **BUHAICIUC Mihaela**, doctor în muzică, conf. univ., Universitatea „Transilvania” din Brașov, România - **referent oficial**.

Susținerea va avea loc în 16 septembrie 2026, ora 14.00, în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Blocul de studii nr. 2, Sala Senatului. Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate pe pagina web a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, (www.upsc.md) și pe pagina web a ANACEC (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expediat la 13.08.2026

Președintele comisiei: SILISTRARU Nicolae

doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar

Conducător științific: GAGIM Ion

doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, membru corespondent al AȘM

Autor: ROȘOGA-POPA Daniela Carmen

© Daniela Carmen Roșoga-Popa, 2026

CUPRINS

Lista abrevierilor.....	3
Lista figurilor.....	4
Lista tabelelor.....	4
Lista exemplelor muzicale	4
REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII	5
CONȚINUTUL TEZEI	11
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI.....	31
BIBLIOGRAFIE.....	34
LISTA PUBLICAȚIILOR/LUCRĂRILOR ȘTIINȚIFICE LA TEMA TEZEI:	36
ADNOTARE	39

Lista abrevierilor

ACM – audiția conștientă a muzicii;

C – componentă;

CACM – competența de audiție conștientă a muzicii;

CV – cultura vocală;

LC – lot de control;

LE – lot experimental;

E cst. – Etapa de constatare;

E ctrl. – etapa de control;

St – student.

Lista figurilor

Figura 2. 1. Modelul pedagogic de formare a CV	13
Figura 3. 1. Nivelul CACM în etapa de constatare.....	177
Figura 3. 2. Media nivelului CV, în etapa de constatare	188
Figura 3. 3. Nivelul CACM, în etapa de control.....	25
Figura 3. 4. Evoluția nivelului de atenție acordată audiției unei piese înainte de începerea studiului ei	288
Figura 3. 5. Evoluția nivelului de atenție acordată audiției muzicii clasice.....	28
Figura 3. 6. Evoluția frecvenței cu care este distrasă atenția în timpul audiției.....	29
Figura 3. 7. Rezultatele experimentului în etapa de control. Nivelul de formare a CV	30
Figura 3. 8. Evoluția mediilor nivelului de formare a CV la nivel avansat prin observare.....	30

Lista tabelelor

Tabelul 3. 1. Rezultatele comparative, în etapa de control, obținute de LC și LE, prin chestionare	26
Tabelul 3. 2. Rezultatele comparative, între etapa de constatare și etapa de control, obținute de LE, prin chestionare	27
Tabelul 3. 3. Rezultatele obținute prin observarea CV pentru LC, în etapa de control	29
Tabelul 3. 4. Rezultatele obținute prin observarea CV pentru LE, în etapa de control	29

Lista exemplurilor muzicale

Exemplu muzical 3. 1. Fragmentul de început din Ave Maria de G. Caccini (V. Vavilov).....	22
Exemplu muzical 3. 2. Fragment din Ave Maria de G. Caccini (V. Vavilov)	22

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei de cercetare. Metodologia de asimilare a muzicii prin audiere este comparabilă cu metodologia prin care un instrumentist, de exemplu, un pianist, învață o lucrare muzicală. Aceasta implică o abordare graduală, prin repetiții și exerciții, analizarea lucrării în elemente constitutive și reîmbinarea acestora, precum și învățarea și stăpânirea fiecărui pasaj, fiecărei mișcări, fiecărui moment.

Preocuparea pentru cercetarea temei a fost generată de conștientizarea dificultății cu care evoluează și se formează cultura vocală (CV), mult sub așteptările protagoniștilor, în urma unui timp și a unui efort susținut, depuse sub forma repetării liniare. Efortul și timpul investite sunt percepute ca fiind disproporționate în raport cu progresul realizat, sugerând o eficiență redusă a utilizării resurselor alocate. În acest context, a apărut necesitatea unei metode complementare care aduce, în plus, interiorizarea piesei printr-un traseu neliniar ce implică, dincolo de tehnica de interpretare, ascultare activă, simțire, trăire personală și reflecție. În opinia cercetătorului și muzicologului I. Gagim, „audiția unei lucrări muzicale este o investigație (auditivă), în sensul propriu al cuvântului; o cercetare, o căutare și o găsire; o înaintare și o descoperire; necesitând disciplină auditivă și mintală. Ea presupune o urmărire atentă, concentrată și analitică a discursului sonor. Instrumentul de lucru este auzul, în forma lui activă, participativă.” [36].

Audiția conștientă a muzicii (ACM) este activitatea de cercetare, cu ajutorul auzului, a unei creații muzicale, care necesită și dezvoltă disciplina acestuia și a minții. ACM se referă la parcurgerea unei creații muzicale, la urmărirea ei concentrată și analitică. În audiția conștientă a unei lucrări muzicale, este necesar ca auzul, pentru că el este simțul și, în același timp, instrumentul folosit, să urmărească activ, neîntrerupt și participativ întregul proces de desfășurare a ei. ACM este necesar să se desfășoare pe baza unor reguli și scopuri stabilite din timp. Din acest motiv, am apelat, în cadrul acestei cercetări, la acțiunile propuse de I. Gagim, prin Metodologia audiției conștiente a muzicii, tocmai pentru a avea bine determinate aceste scopuri, care duc la formarea unor deprinderi de audiere muzicală [36].

ACM este activitatea prin care interpretul își însușește muzica prin trei piloni: melodia, ritmul și emoția. Doar când acestea trei rezonază împreună, în concordanță, în interior, vor putea ieși, spre exterior, și doar atunci vom putea vorbi de CV formată și de un act artistic complet. Prin urmare, în cadrul lucrării, vom opera cu noțiunea de competență de audiere conștientă a muzicii (CACM).

În Dicționarul explicativ al limbii române, competența este definită drept capacitatea unei persoane de a se pronunța asupra unui domeniu sau a unei problematici, în baza unei cunoașteri aprofundate și temeinice [24]. Competența se referă la un set de resurse, cum ar fi cunoștințele, abilitățile și atitudinile necesare pentru a aborda o situație complexă din domeniul adus în discuție, în cazul nostru, domeniul muzical, și se manifestă prin mobilizarea acestui set de resurse. Conform lui Henry J. și lui Cormier J., competența este considerată ca fiind: complexă, relativă, potențială, exercitată,

completă și indivizibilă, transferabilă și conștientă [123].

CACM include: componenta cognitivă: cunoașterea legilor audienței muzicale; componenta aplicativă: a ști cum se ascultă o creație muzicală; și componenta atitudinală: a dori să asculte muzica și să audă mesajul artistic al ei, acestea fiind componentele incluse în fișa de observație utilizată în cadrul experimentului. Aceasta este considerată similară cu procesul de învățare a unei lucrări muzicale, adică abordarea lucrării pas cu pas, prin repetări și exerciții, prin descompunerea în elemente și apoi combinarea acestora, prin stăpânirea fiecărui pasaj, fiecărei mișcări, fiecărui moment specific și a secțiunilor dificile.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemei de cercetare

În literatura de specialitate, conceptul de cultură muzicală este abordat dintr-o perspectivă complexă, fiind definit ca un construct multidimensional. Potrivit lui I. Gagim, cultura generală și cultura muzicală sunt un ansamblu de cunoștințe, competențe, aptitudini, atitudini personale și atribute psihologice: inteligența, imaginația, sensibilitatea emoțională și estetică legate de fenomenele muzicale. Cultura muzicală a unei persoane se regăsește în percepțiile sale: a auzi, a asculta, a simți, a trăi muzica, un set de cunoștințe despre muzică, simțul muzical, receptivitatea la muzică, interesul pentru muzică, dragostea pentru muzică și capacitatea de reflecție asupra muzicii pentru a o aprecia valoric, nevoia sufletului de a comunica cu muzica.

Formarea culturii muzicale începe de la cunoașterea muzicii ca artă și continuă până la cunoașterea muzicii ca știință. Evaluarea culturii muzicale poate fi realizată după diferite criterii: după cantitatea de cunoștințe acumulate, după capacitatea de a distinge calitatea unui fragment muzical, după vocabularul de specialitate dobândit, după modul de interpretare sau după gradul de însușire a artei muzicale, exprimat prin nevoia de muzică, dorința interioară de a practica și de a intra în contact cu aceasta și lipsa de rezistență la stimulii ei. Cunoștințele de teorie, istorie a muzicii, tehnica impecabilă sunt doar niște acte formale, fapte lipsite de sens dacă omul rămâne indiferent în fața trăirii muzicale. D. Kabalevsky susține că nivelul de cultură muzicală presupune cunoașterea notelor, dar nu este direct proporțional cu aceasta. Cultura muzicală presupune și capacitatea de a identifica autorul unei opere muzicale prin intermediul audienței dacă fragmentul muzical este caracteristic unui anumit autor. Potrivit lui, cultura muzicală este reprezentată de capacitatea de a percepe muzica ca o artă vie, născută din viață și inseparabilă de viață. Este capacitatea de a distinge între o imagine artistică și mijloacele de realizare a ei, de a trăi un mesaj sonor, de a trece muzica prin propriul filtru emoțional și de a o lăsa să ne pătrundă, de a fi în stare să transmită emoția [48, p. 29]. Acest lucru fixează următoarele obiective: dezvoltarea culturii generale, inițierea studenților în formarea culturii muzicale, cultivarea auzului muzical, formarea calităților specifice interpretării, entuziasm creativ, voința de a reproduce și crea muzică, motivația intrinsecă, dorința de a comunica cu publicul [43].

Înainte de a începe studiul muzicii, este indicat să se acumuleze o experiență de a asculta muzica, susținea B. Asafiev. În primul rând, fenomenele sunt percepute,

observate, experimentate și urmărite (descoperite) într-o situație muzicală practică, concretă. Asimilarea cunoștințelor muzicale și studierea muzicii se desfășoară în trei etape: simțire – trăire, aplicarea practică sub diferite forme (executare, audiere, creație etc.) și conștientizarea teoretică [apud 38].

Ca răspuns la întrebarea „Ce înseamnă să fii un ascultător conștient de muzică?”, G. Bălan relatează: „Înseamnă să fii concentrat exclusiv asupra muzicii pe care o ascuți, să nu-ți mai permiți să faci altceva în afară de ascultarea muzicii și să nu le permiți altora să te întrerupă în ascultarea muzicii. Și mai ales, să-ți pui gândirea, adică perceperea intelectuală a muzicii, la contribuție, trecând dincolo de plăcerile și emoțiile care sunt trecătoare” [3].

Cadrul epistemologic al cercetării s-a constituit din diferite concepte, teorii, principii, metode, cum ar fi: Conceptul de cultură, profund dezvoltat de L. Blaga în Trilogia dedicată culturii [12], de V. Pâslaru [56]; Conceptul de cultură muzicală întâlnit la D. Kabalevsky [48], Г. Нефраз [136]; Conceptul de CV întâlnit la M. Garcia [122], M. Vacarciuc [79]; Conceptul de musicosophie elaborat de G. Bălan [4]; Teoriile cu privire la audierea muzicii au fost enunțate de H. Honing [91], I. Gagim [39]; Teoriile privind CACM enunțate de I. Gagim [36]; Principii didactico-artistice de ACM, în formarea CV de I. Gagim [39], T. Vianu [81]; Metoda cunoașterii intonațional - stilistice a muzicii E. Критская & М. Красильникова [134]; Metoda audierii conștiente enunțată de I. Gagim [36]; Metoda intonării plastice, Melogestica G. Bălan [4]; Metoda gestului psihologic și Metoda creării personajului de M. Cehov [21]; Starea de cânt de G. Cegolea [20].

Problema cercetării, reieșind din necesitatea depășirii limitelor audierii pasive, a percepției fragmentate și a memorării mecanice a textului muzical, rezidă în următoarea interogație: care sunt reperele metodologice ale unui model de învățare holistică, capabil să asigure tranziția de la o descifrare pur tehnică la o interiorizare conștientă, care să integreze rigoarea structural-analitică cu dimensiunea emoțional-expresivă a creației muzicale?

Obiectul cercetării reprezintă procesul de dezvoltare a CACM, abordat ca fundament metodologic, factor al formării CV.

Scopul cercetării constă în fundamentarea psihopedagogică și metodologică, precum și elaborarea și validarea Modelului pedagogic de formare a CV, având ca factor CACM.

Obiectivele cercetării:

1. *Analiza epistemologică a conceptelor-cheie de CV și CACM în contextul educației muzicale contemporane;*
2. *Determinarea fundamentelor psihopedagogice și metodologice ale procesului de dezvoltare a CACM ca factor definitoriu în formarea CV a studenților;*
3. *Evaluarea nivelului inițial de dezvoltare a CACM și formare a CV în etapa de constatare prin elaborarea și aplicarea unui instrumentar de evaluare (chestionar, fișă de observație);*
4. *Elaborarea Modelului pedagogic de formare a CV, axat pe integrarea*

dimensiunilor structural-analitice și emoțional-expresive;

5. *Implementarea demersului experimental* prin utilizarea Modelului pedagogic elaborat în cadrul activităților specifice de formare a studenților;
6. *Evaluarea impactului intervențiilor educaționale (analiza cantitativă și calitativă)* și monitorizarea evoluției CV și a CACM la finalul experimentului, în vederea validării ipotezei cercetării.

Ipoteza cercetării. Prin aplicarea metodei de audiere conștientă, studenții vor înregistra o creștere a eficienței în procesul de formare a CV.

Procesul de dezvoltare a CACM și, implicit, formarea CV a studenților vor înregistra o creștere a eficienței în condițiile în care:

- vor fi identificate și aplicate fundamentele psihopedagogice și metodologice care facilitează trecerea de la o percepție muzicală pasivă la una holistică și conștientă;
- va fi elaborat și implementat *Modelul pedagogic de formare a CV* axat pe integrarea dimensiunii structural-analitice cu cea emoțional-expresivă a operei muzicale;
- va fi validat experimental acest demers prin utilizarea unui instrumentar de evaluare specializat, demonstrând corelația directă între nivelul ACM și calitatea CV a studenților.

Metodologia cercetării științifice este susținută de tendințele contemporane internaționale de cercetare a sistemului de formare a studenților. La baza demersului privind dezvoltarea CACM au fost valorificate teorii, concepții, abordări, modele și concepte generale în contextul științelor educației și promovate în documente de politici educaționale.

Sistemul metodologic utilizat se constituie din:

- *Metode teoretice:* documentarea științifică, analiza și sinteza teoriilor, concepțiilor și viziunilor cercetătorilor în domeniu, generalizarea și sistematizarea ideilor, metoda ipotetico-deductivă, metoda comparativă și cea descriptivă;
- *Metode interpretative:* hermeneutica analitică, analiza cantitativă și calitativă a datelor, interpretarea datelor cantitative și structurarea interpretativă a figurilor și tabelelor;
- *Metode empirice:* experimentul pedagogic, metode centrate pe analiza comportamentului (observația sistematică, ancheta, convorbirea), chestionarul, probele practice și fișa de observație necesare evaluării CACM și CV;
- *Metode de analiză statistică și prelucrare a datelor:* utilizarea metodelor matematice pentru prelucrarea datelor experimentale în vederea validării variabilei independente (Modelul pedagogic propus) și a variabilei dependente (nivelul de formare a CV).

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării rezidă în: *esențializarea pedagogică* a raportului de interdependență dintre CACM și CV ale studenților, prin definirea ontologică a percepției muzicale ca proces analitic-introspectiv;

fundamentarea teoretico-metodologică a Modelului pedagogic de formare a CV, având ca factor CACM și optimizarea efortului în vederea prevenirii uzurii vocale; *determinarea și argumentarea științifică* a unui demers metodologic de integrare holistică a elementelor-cheie (auditiia conștientă, analiza structurală, gestică, memorarea auditivă și experiența emoțională); *conceptualizarea fundamentelor strategice* ale transformării percepției muzicale într-un act de cunoaștere complex, capabil să asigure dezvoltarea competențelor tehnice, a sensibilității artistice și a introspecției interpretative; *elaborarea și validarea praxiologică a Modelului pedagogic* propus, oferind un cadru etapizat și replicabil de educație formativă, menit să asigure o creștere calitativă a CV a studenților, prin valorificarea auditiiei conștiente a muzicii, dezvoltate la nivel de competență.

Rezultatele principale obținute în cercetare, care au contribuit la soluționarea problemei științifice, rezidă în: fundamentarea teoretico-metodologică a procesului de *transformare a auditiiei pasive în act de cunoaștere activ* prin *repetări* progresive și *fredonare*, fapt ce a permis implicarea sinergică a facultăților cognitive (mintea), a aparatului vocal și a disponibilităților gestuale; conceptualizarea unui *demers pentru dezvoltarea percepției structurale*, orientat spre recunoașterea și internalizarea structurilor muzicale ample și substructurilor compoziționale; elaborarea *fundamentelor praxiologice de integrare senzorial-corporală* prin valorificarea melogesticii și a corelației dintre stimulul vizual și gestică interpretativă, asigurând astfel conexiunea funcțională între auz, mișcare și reprezentarea grafică; determinarea *strategiilor de optimizare a memoriei muzicale*, bazate pe memorarea auditivă și pe capacitatea de reproducere internă a sunetului, fără suport extern; validarea unei *metodologii de stimulare a reflexiei personale*, capabile să fundamenteze trăirea muzicii ca experiență artistică transformatoare, depășind simpla execuție tehnică.

Soluționarea problemei științifice a constatat în dezvoltarea metodei structural-analitice (mecanice) de studiu al piesei vocale până la memorare partituri, prin asocierea simbiotică a dimensiunii ei, emoțional-expresive (artistice).

Semnificația teoretică a cercetării rezidă în: *conturarea cadrului teoretic* al desfășurării studiului individual prin prisma *Modelului pedagogic de formare a CV*, structurat pe triada componentelor: *cognitivă* (cunoașterea legilor auditiiei muzicale), *aplicativă* (metodologia receptării creației muzicale) și *atitudinală* (motivația interioară de a audia și de a recepta mesajul artistic); *fundamentarea factorilor de formare a CV* prin analiza multidimensională a componentelor-cheie: *componenta cognitivă*, vizând influența culturii asupra percepției, procesării și înțelegerii mesajelor vocale, în diverse registre (cotidian, oratoric, artistic); *componenta aplicativă*, ce vizează valorificarea cunoștințelor și abilităților de interpretare vocală în contexte profesionale și cultural-artistice diversificate, prin dezvoltarea capacităților tehnice și expresive necesare performanței de înalt nivel; *componenta aptitudinală*, ce integrează abilitățile fiziologice, auditive și emoționale, ca fundament interconectat al interpretului vocal complet; *componenta atitudinală*, definită prin setul de valori, norme și comportamente care determină raportarea cântărețului la muzică, la procesul de învățare și la mediul

profesional, constituind un factor determinant în configurarea personalității artistice și în interacțiunea cu publicul.

Valoarea aplicativă a cercetării se obiectivează în: elaborarea și validarea praxiologică a Modelului pedagogic de formare a CV, având ca factor, în procesul de formare CACM a studenților; implementarea metodei de audiere conștientă în cadrul studiului individual, fapt ce a condus la sporirea eficienței activității de învățare și la eficientizarea performanței vocale a studenților; oferirea unui set de instrumente pedagogice structurate, sub forma unui reper metodologic instrumentat (mini-ghid), capabil să asigure suportul necesar în dezvoltarea CACM. Cercetarea demonstrează că toate componentele structurale ale Modelului pedagogic propus pot fi cu succes aplicate în mediul academic universitar, servind drept instrumentar de referință pentru profesionalizarea viitorilor interpreți și pedagogi vocali, prin valorificarea audierii conștiente a muzicii, ca factor al formării CV.

Implementarea rezultatelor cercetării a fost realizată în cadrul experimentului pedagogic prin validarea Modelului pedagogic propus pe un eșantion format din 70 de studenți, 35 în lotul experimental (LE) și 35 în lotul de control (LC), ai Facultății de Teologie „Andrei Șaguna”, din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, specializarea Muzică Religioasă, în perioada 2019-2025.

Evaluarea studenților s-a realizat în etapele de constatare și de control.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Ideile de bază și rezultatele investigației au fost diseminate prin intermediul publicațiilor de specialitate și al comunicărilor susținute la conferințe științifice naționale și internaționale, subordonate temei tezei de doctorat.

Publicații la tema tezei. În total au fost realizate 10 publicații, la tema tezei de doctorat, dintre care: 6 articole publicate în reviste: ***Music listening and performance: the artistic and psychopedagogical relationship***, în Revista *Acta et commentationes (Sciences of Education)*, nr. 1(43), 2026, p. 227-235, ISSN: 1857-0623, E-ISSN 2587-3636; ***Intonația – expresie vie a trăirii muzicale***, în Revista *Univers Pedagogic*, Nr.1 (89), Chișinău 2026, p. 45-48, ISSN: 1811-5470, E-ISSN: 1857-4521; ***Repere epistemice ale conceptelor de cultură, cultură muzicală și cultură vocală***, Revista *Univers Pedagogic*, Nr.4 (88), Chișinău 2025, p. 15-22, ISSN: 1811-5470, E-ISSN: 1857-4521; ***Specific methodological components for the development of vocal culture in pupils and students***, în Revista *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, Nr.21, Oradea 2024, p. 35-43, ISSN: 1843-9985; ***Musical skills - Vocal culture training***, în Revista *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, No. 19, Oradea 2022, p. 99-105, ISSN: 1843-9985; ***Conscious listening for the development of vocal culture***, în Revista *Journal Plus Education*, Vol. XXV, Nr. 2, Arad 2019, p. 221-226, ISSN: 1842-077X, E-ISSN (online) 2068-1151; 4 articole prezentate la conferințe: ***Musical Intonation between Auditory Perception and Artistic Expression***, în Conferința Internațională *Educational management: achievements and development perspectives*, 6th Edition, Bălți, 2026; ***Didactic Principles of Conscious Music Listening in the Development of Vocal Culture***, în Conferința Internațională

Educational management: achievements and development perspectives, 6th Edition, Bălți, 2026; Muzicalitatea studentului - element indispensabil în manifestarea culturii vocale în *Lucrările Conferinței Științifice Internaționale „Cercetarea pedagogică: Exigențe contemporane și perspective de dezvoltare”*, Ediția III-a, Chișinău, 2025, p. 305-310, ISBN: 978-9975-48-322-3; *Music teacher's help in listening skills as a support for vocal culture formation*, în *Revista НЕПРЕРЫВНОЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: проблемы и поиски*, Kazan 2019, Vol 2 (12), p. 36-39, УДК 37.013.43:78.087.7, în urma participării la *ISATT 19th Biennial Conference on Teachers and Teaching* 1-5 July 2019, Kazan, Russia.

Volumul și structura tezei

Teza se constituie din: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, 157 de pagini de text de bază din totalul de 191 de pagini, bibliografie din 145 de titluri, 7 anexe, 31 de figuri, 15 tabele.

Cuvinte-cheie: cultură vocală, competență, audiție conștientă, canto, studiu individual, metodă, principii ale educației.

CONȚINUTUL TEZEI

În **introducere** sunt argumentate actualitatea și importanța temei de cercetare, este formulată problema cercetării și modalitatea de soluționare a acesteia, sunt formulate scopul, obiectivele, ipoteza cercetării, este prezentată metodologia cercetării.

Capitolul 1, Repere epistemologice privind conceptul de cultură vocală, prezintă aspecte teoretice referitoare la problematica temei cercetate, prezentarea culturii și a competenței din perspectivă transdisciplinară, cu derivare spre ceea ce înseamnă CV și CACM;

Capitolul explorează fundamentele epistemologice ale conceptului de cultură și aplicarea sa în domeniul muzical, cu focalizare pe CV. Cultura este tratată ca a doua natură a omului, mediu simbolic, instituțional și valoric care transformă și definește ființa umană. Sunt reluate perspective antropologice și filozofice Blaga, Morin, Cassirer etc. care evidențiază relația natură–cultură, rolul valorilor, dimensiunile teoretice, simbolice, normative și instituționale ale culturii și variațiile semantice: identitate colectivă, cultură de elită, cultură populară, multiculturalism. Educația apare ca mijloc esențial de transmitere și formare culturală, politici culturale și tipologii ale nevoilor culturale.

Cultura muzicală este definită ca ansamblul valorilor referitoare la creația, interpretarea și receptarea muzicii, iar CV, ca totalitatea deprinderilor tehnice, estetice și atitudinale care susțin actul interpretativ al solistului vocal. Se subliniază natura profund psihologică și spirituală a muzicii: sunetul ca element vital, cântul ca primă formă de exprimare, relația dintre vorbire și muzică și puterea transformatoare a artei vocale.

Percepția muzicală, audiția, este prezentată ca proces complex, integrator, condiție indispensabilă pentru formarea CV. Sunt descrise particularitățile percepției: coraport subiectiv–obiectiv, emoțional–rațional, tehnic–artistic, integralitate, structuralitate, caracter creativ și evaluativ. Audiția conștientă, metodă direcționată de

ascultare analitică și interiorizare, este promovată ca instrument pedagogic pentru interiorizarea partiturii, formarea imaginii auditive și a intonațiilor artistice. Procesul auditei ghidate include introducerea, audite, analiză, reascultare și evaluare.

Intonația este tratată ca element semantic central: proto-intonație, intonație logică și creatoare, legătura dintre trăire interioară și exprimare sonoră. Rolul ei în comunicare artistică și în construcția imaginii interpretative este detaliat prin contribuții ale muzicologilor [33], [apud. 17], [21].

Se pune accent pe aptitudini și atitudini ca baze ale CV: muzicalitatea (sensibilitate emoțională, auz melodic, simț ritmic), auzuri specifice (melodic, armonic, polifonic, timbral, intern), memoria, imaginația și motivația. Sunt prezentate componentele ACM: componenta cognitivă, aplicativă și atitudinală. Sunt prezentați indicatorii observabili pentru CV împărțiți pe cele trei componente cognitive, aplicativă și atitudinală.

În finalul capitolului se reafirmă importanța educației muzicale integrate, care îmbină tehnica vocală, audite conștientă și formarea atitudinală, ca proces esențial în dezvoltarea personală și culturală a interpreților vocali și în perpetuarea valorilor muzicale.

Capitolul 2, Elemente metodologice specifice formării culturii vocale, analizează cadrul metodologic al formării CV, evidențiind rolul central al ACM în educația muzicală. Principiile didactice sunt definite ca repere fundamentale, ce ghidează procesul instructiv-educativ, fiind rezultatul cercetării psihopedagogice și al practicii didactice. În domeniul muzical, acestea sunt adaptate specificului artistic, punând accent pe dimensiunea emoțională, expresivă și creativă a învățării.

Sunt evidențiate principii ale educației muzicale precum: *pasiunea, tăcerea, sensibilizarea auditivă interioară (Vox Mentis), însușirea conștientă și activă a muzicii, interiorizarea muzicii, audite semantică, gândirea intonațională și formarea imaginii artistice*. Acestea contribuie la dezvoltarea unei percepții profunde și conștiente a muzicii, transformând audite într-un proces activ, reflexiv și spiritual [9].

Cadrul metodologic propus integrează metode variate (explicația, descrierea, exercițiul, conversația, observația, demonstrația, studiul de caz etc.), selectate în funcție de obiectivele didactice și particularitățile studenților. Un accent deosebit este pus pe metodele specifice educației muzicale [4], [20], [34], [44] care dezvoltă auzul interior, gândirea muzicală și capacitatea de interiorizare artistică.

Un element inovator îl constituie introducerea lecției de audite conștientă, considerată fundamentală pentru înțelegerea și interpretarea corectă a operei muzicale. Aceasta precedă și însoțește studiul vocal, facilitând formarea unei viziuni artistice coerente.

Din perspectiva dată, ca rezultat al investigațiilor teoretico-științifice, s-a conturat Modelul pedagogic redat în Figura 2.1., care presupune că relația student-profesor contribuie la o percepere profundă a artei vocale, prin înțelegerea mesajului artistic al acesteia.

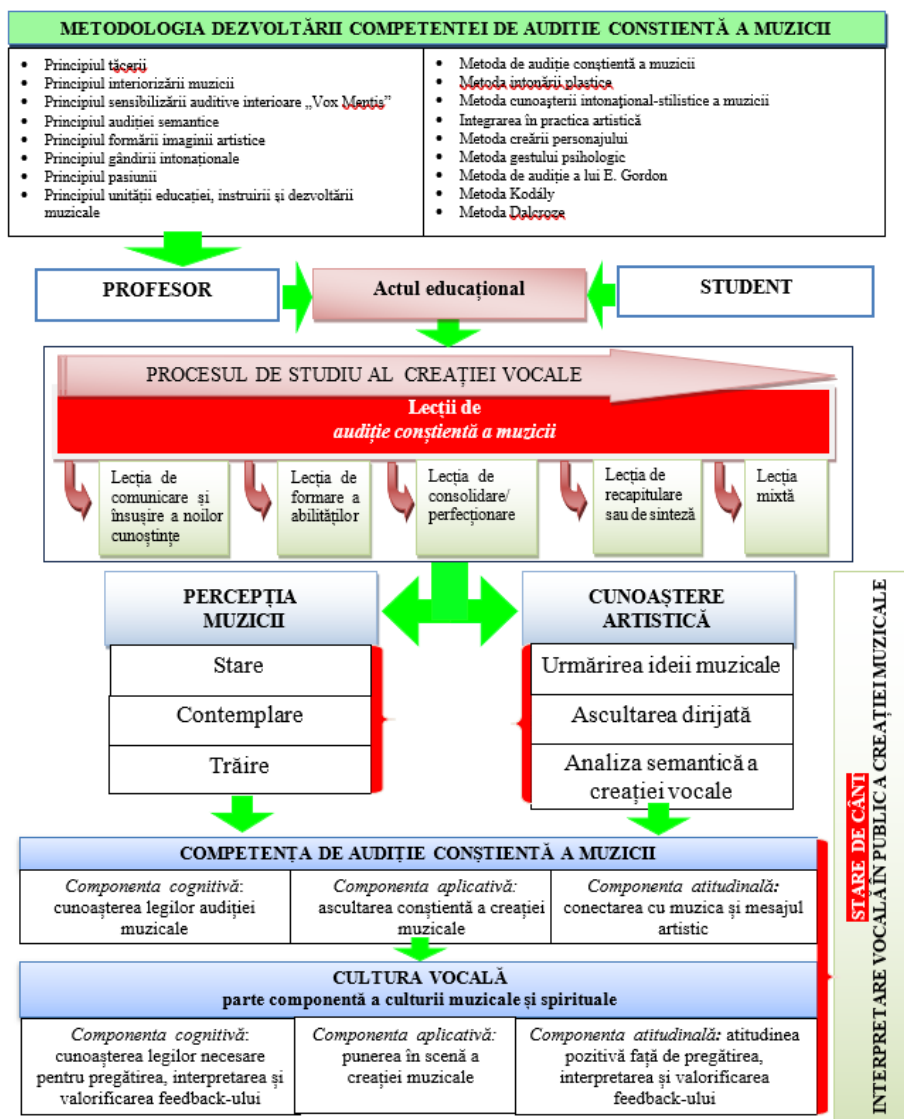

Figura 2. 1. Modelul pedagogic de formare a CV

Modelul pedagogic rezultat integrează relația profesor–student, principiile audierii conștiente, metodele didactice și practica artistică într-un sistem unitar orientat spre formarea CV. Interpretarea vocală este înțeleasă nu ca simplă reproducere tehnică

a textului muzical, ci ca expresie a unei experiențe artistice interiorizate și asumate. În această perspectivă, CACM devine mecanism fundamental al formării interpretului și factor determinant în dezvoltarea CV.

Prin urmare, capitolul demonstrează că educația vocală modernă trebuie să depășească paradigma interpretării tehnice și să valorifice audiția conștientă drept instrument de formare artistică, dezvoltare spirituală și construcție a identității interpretative. Integrarea principiilor didactico-artistice, a metodelor de audiție și a experiențelor practice, conduce la formarea unui interpret capabil să înțeleagă, să trăiască și să redea autentic universul muzical.

Capitolul 3. Coordonate experimentale în formarea culturii vocale a studenților

3.1. Designul experimental al dezvoltării competenței de audiție conștientă a muzicii, ca factor în formarea culturii vocale a studenților

Cercetarea privind dezvoltarea CACM, ca factor determinant în formarea CV a studenților, se fundamentează pe premisa existenței unei relații de interdependență între cele două dimensiuni educaționale. Analiza abordărilor teoretice, referitoare la educația muzicală, percepția artistică și formarea interpretului vocal, a permis formularea ipotezei generale a cercetării, conform căreia dezvoltarea CACM influențează în mod direct și semnificativ nivelul CV, a studenților. În acest context, audiția muzicală nu este concepută ca un simplu proces receptiv, ci ca o activitate cognitivă, afectivă și creativă, cu rol esențial în dezvoltarea personalității artistice și a competenței interpretative.

Având ca scop validarea Modelului pedagogic de formare a CV cercetare este una experimentală, structurată metodologic pe baza relației dintre variabila independentă și variabila dependentă. Variabila independentă a fost reprezentată de metoda dezvoltării CACM, în timp ce variabila dependentă a fost reprezentată de CV, a studenților. Astfel, cercetarea și-a propus să evidențieze măsura în care intervenția pedagogică bazată pe ACM poate produce modificări relevante în dezvoltarea competențelor interpretative și în formarea CV.

Designul experimental a fost organizat în trei etape interdependente: etapa de constatare, de formare și de control. Această structură a permis atât evaluarea nivelului inițial al CV și al CACM, cât și implementarea Modelului pedagogic și verificarea rezultatelor obținute în urma intervenției educaționale.

Etapă de constatare a avut rol diagnostic și exploratoriu și s-a desfășurat la începutul fiecărui an universitar, în perioada 2019–2025, în cadrul cursurilor de Canto coral. În această etapă s-a măsurat nivelul de manifestare a CV și a CACM la studenții specializării MR. Rezultatele obținute au confirmat necesitatea formării CV prin intermediul audiției conșiente și au justificat introducerea Modelului pedagogic experimental.

Evaluarea CV a fost realizată prin utilizarea a două metode principale de cercetare: ancheta și observația. Instrumentele utilizate au fost chestionarul, de autoevaluare a CV, și fișa de observație a CV. Chestionarul a inclus doisprezece itemi, organizați în funcție de cele trei componente fundamentale ale CV: cognitivă, aplicativă și atitudinală. Fiecărei componente i-au fost asociate câte patru întrebări, iar răspunsurile

au fost evaluate pe cinci niveluri de performanță: *în foarte mare măsură, în mare măsură, în măsură medie, în mică măsură și în foarte mică măsură.*

Conceptualizarea CV a fost realizată ca un construct multidimensional, alcătuit din componente cognitive, aplicative și atitudinale, aflate în interdependență funcțională. Componenta cognitivă se referă la nivelul cunoștințelor și al înțelegerii fenomenului interpretativ vocal. Aceasta include citirea și interpretarea partiturilor, analiza structurii muzicale, respectarea cerințelor stilistice, dezvoltarea memoriei muzicale și verbale, capacitatea de concentrare și gestionarea atenției distributive.

Componenta aplicativă a CV vizează transferul cunoștințelor teoretice în activitatea artistică, propriu-zisă, și include totalitatea deprinderilor tehnice și expresive necesare interpretării. Printre acestea se regăsesc controlul fluxului de aer, activarea rezonatorilor, rezistența vocală, acuratețea intonației și adaptabilitatea timbrală.

Componenta atitudinală a CV reflectă dimensiunea axiologică și motivațională a formării interpretului. Aceasta include stabilirea obiectivelor personale, perseverența, receptivitatea față de feedback, autoevaluarea, gestionarea anxietății scenice, reziliența și colaborarea artistică. În această perspectivă, dezvoltarea interpretului vocal nu depinde exclusiv de nivelul tehnic, ci și de capacitatea de autoreglare, reflecție și adaptare la provocările activității artistice.

Fișa de observație a CV a fost construită pe baza aceluiași trei componente: cognitivă, aplicativă și atitudinală pe patru niveluri de performanță: *foarte bine, bine, suficient și insuficient.*

Evaluarea CACM a fost realizată exclusiv prin metoda observației, utilizând fișa de observație. Aceasta a fost construită pe baza a trei componente principale: cognitivă, aplicativă și atitudinală, evaluate pe trei niveluri de performanță: *nivel avansat, nivel mediu și nivel scăzut.*

Componenta cognitivă a CACM urmărește nivelul cunoștințelor muzicale și gradul de înțelegere a legilor dezvoltării creației muzicale. Aceasta depășește abordarea tehnică tradițională și integrează dimensiuni filosofice, artistice și antropologice ale muzicii, precum și principiile muzicologiei dinamice formulate de I. Gagim [15]. Un rol important îl are înțelegerea afinității energetice dintre sunete și valorificarea acestora în analiza discursului muzical.

Componenta aplicativă a CACM se referă la capacitatea de a realiza o audiție activă și conștientă. Aceasta implică concentrarea atenției, analiza detaliată a structurii muzicale, crearea imaginii artistice și reflecția asupra muzicii. Audiția este considerată un act participativ și creativ, care solicită implicarea imaginației și a gândirii. În lipsa acestora, nu poate fi formată cultura auditivă.

Un element distinctiv al cercetării îl constituie introducerea conceptului de „triplă tăcere”, utilizat drept condiție a audiției conșiente. Aceasta presupune păstrarea liniștii înaintea începerii audiției, menținerea stării de concentrare în timpul desfășurării muzicii și existența unui moment reflexiv imediat după finalizarea acesteia. Prin această abordare, audiția devine un proces de interiorizare și de reflecție artistică.

Componenta atitudinală a CACM se referă la interesul pentru explorarea artei sonore și la înțelegerea rolului muzicii în dezvoltarea interioară. Ea presupune depășirea consumului estetic superficial și transformarea muzicii într-un instrument de autocunoaștere și reflecție existențială. Astfel, interpretul dezvoltă o relație profundă cu mesajul artistic și conștientizează influența muzicii asupra propriei identități.

Etapă de formare a constituit nucleul intervenției pedagogice și a urmărit dezvoltarea CV la studenții lotului experimental (LE) prin implementarea Modelului pedagogic elaborat. Activitățile formative au inclus exerciții de audiere muzicală, situații-problemă, tehnici de reflecție și autorefecție artistică, activități de creație și interpretare. Pe parcursul acestei etape, fișele de observație a CV și a CACM au funcționat atât ca instrumente de evaluare, cât și ca repere formative.

Etapă de control a reprezentat faza finală a experimentului și a avut drept obiectiv evaluarea rezultatelor intervenției pedagogice. Evaluarea finală a urmărit analiza evoluției CV și a CACM la studenții din LE și compararea rezultatelor cu cele obținute în lotul de control (LC). Prelucrarea datelor s-a realizat prin metode statistice și prin analize calitative și cantitative.

În cadrul cercetării s-a acordat o atenție specială dimensiunii experiențiale a ACM, prin introducerea conceptului de „stare de cânt”. Potrivit lui I. Gagim, această stare reprezintă o experiență psihologică specifică, caracterizată prin armonie interioară, vibrație afectivă și participare profundă la actul artistic [16]. Starea de cânt depășește simpla emoție și presupune o relație autentică între interpret și muzică.

Pentru interpretul vocal, această experiență are valoare formativă majoră, deoarece facilitează interiorizarea mesajului artistic și transformă interpretarea într-un act de creație și comunicare. Muzica nu mai este percepută ca obiect exterior, ci ca experiență existențială și instrument de autocunoaștere.

În concluzie, designul experimental al formării CV demonstrează că formarea CV presupune o abordare integratoare, în care dimensiunile cognitive, aplicative și atitudinale se află într-o relație de interdependență. Cercetarea confirmă necesitatea includerii sistematice a CACM în procesul de pregătire vocală și evidențiază rolul acesteia în dezvoltarea unei interpretări autentice, reflexive și expresive. Modelul pedagogic elaborat oferă astfel premise metodologice pentru restructurarea formării interpretului vocal și pentru orientarea educației muzicale spre dezvoltarea integrală a personalității artistice, în acord cu perspectivele contemporane ale pedagogiei muzicale și cu principiile formulate de [5], [16] și [15].

3.2. Evaluarea nivelului de manifestare a culturii vocale și a competenței de audiere conștientă în etapă de constatare

Etapă de constatare evidențiază nivelul inițial de manifestare a CV și a CACM, la studenții incluși în cercetare, prin analiza comparativă a LC și a LE. Etapă de constatare a urmărit observarea sistematică a componentelor cognitive, aplicative și atitudinale ale audierii muzicale și ale CV, prin observarea activității desfășurate în cadrul cursurilor de canto coral și prin aplicarea chestionarului de autoevaluare.

Evaluarea CACM a demonstrat existența unui nivel redus de dezvoltare a CACM în ambele loturi, diferențele dintre acestea fiind nesemnificative. Pentru componenta cognitivă, doar 14,29% dintre studenții atât din LC cât și din LE au demonstrat un *nivel avansat* de înțelegere a principiilor audiției conștiente, în timp ce majoritatea s-au situat la *nivel scăzut*, respectiv 54,28% în LC și 60% în LE. Situația este similară și pentru componenta aplicativă, unde 8,57% dintre studenții LC și 5,71% dintre cei din LE au manifestat un *nivel avansat* de analiză muzicală, reprezentare grafică a discursului sonor și utilizare a melogesticii. În ceea ce privește componenta atitudinală, peste jumătate dintre participanți au manifestat interes redus pentru audiția conștientă, fapt care evidențiază necesitatea unor strategii pedagogice orientate spre stimularea motivației și a implicării emoționale în actul muzical.

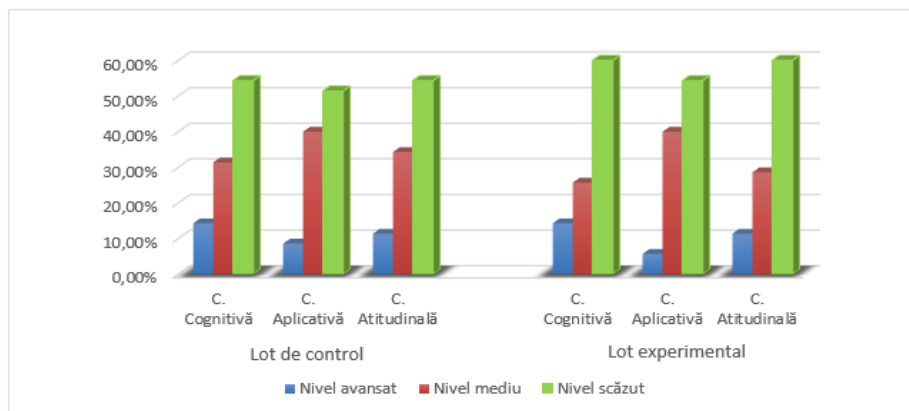

Figura 3. 1. Nivelul CACM în etapa de constatare

Figura sintetizează aceste rezultate și confirmă predominanța *nivelurilor mediu* și *scăzut* în toate cele trei componente ale CACM. Graficul ilustrează faptul că valorile procentuale sunt apropiate în cele două loturi, ceea ce oferă un punct de plecare relevant pentru intervenția experimentală ulterioară.

Evaluarea realizată prin chestionar a oferit informații suplimentare privind percepția studenților asupra propriilor competențe vocale și interpretative. Majoritatea respondenților apreciază că expresivitatea lor artistică se află la un *nivel mediu*, iar dificultățile întâmpinate sunt asociate în principal cu frazarea muzicală, înțelegerea mesajului muzical și capacitatea de interiorizare artistică. Rezultatele au arătat că numeroși studenți utilizează frazarea în mod intuitiv și nu conștientizează regulile care stau la baza acesteia. De asemenea, o parte importantă, dintre respondenți, întâmpină dificultăți în înțelegerea mesajului muzical independent de textul liric, bazându-se predominant pe sensul explicit al cuvintelor și mai puțin pe limbajul sonor propriu-zis.

Analiza răspunsurilor referitoare la interpretarea artistică a evidențiat existența unei discrepante între percepția subiectivă a studenților și nivelul real de expresivitate, observat în activitățile practice. Deși majoritatea consideră că reușesc să intre în rolul

interpretativ, observațiile, realizate în timpul activităților de canto, au demonstrat caracterul adesea superficial al interpretării și dificultatea adaptării expresivității la specificul stilistic al lucrărilor muzicale. Aceste constatări indică necesitatea unei formări centrate pe autenticitate artistică, sensibilitate emoțională și înțelegerea profundă a mesajului muzical.

Rezultatele chestionarului au mai evidențiat faptul că audiția muzicală nu este integrată suficient în rutina cotidiană a studenților. Doar un număr redus dintre participanți ascultă în mod repetat lucrările, înainte de studiu, sau manifestă interes constant pentru muzica clasică. Majoritatea studenților ascultă rar acest tip de muzică și nu dezvoltă o conexiune emoțională profundă cu repertoriul studiat. Totodată, numeroși respondenți au declarat că își pierd concentrarea în timpul audiției și că sunt pătrunși emoțional doar într-o măsură redusă de muzica ascultată. Aceste date sugerează existența unei relații insuficient consolidate între experiența auditivă și dezvoltarea CV.

Al doilea instrument utilizat pentru evaluarea CV a fost fișa de observație, prin intermediul căreia au fost analizate comportamente interpretative și artistice observabile. Rezultatele obținute au evidențiat predominanța nivelurilor *Bine* și *Suficient* pentru toate componentele CV. În LC, media nivelului *Suficient* a fost de 33,33%, iar în LE de 34,29%. La nivel *Bine* media obținută a fost de 35,24% pentru LC și 36,19% pentru LE, în timp ce nivelul *Foarte bine* a fost realizat doar de 9,52% din LC și 8,57% din LE, dintre participanți. La nivel *Insuficient* media obținută a fost de 21,90% pentru LC, și 20,95% pentru LE. Nivelurile *Suficient* și *Insuficient* au înregistrat procente semnificative, ceea ce demonstrează existența unor lacune importante în dezvoltarea aptitudinilor practice și interpretative.

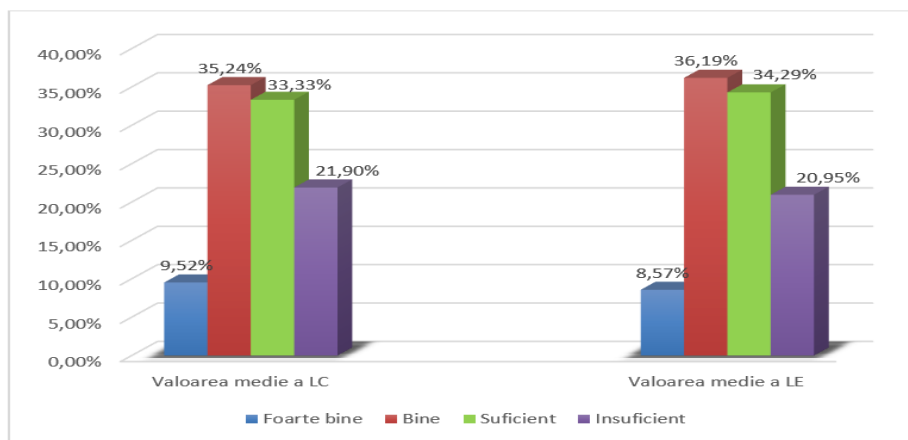

Figura 3. 2. Media nivelului CV, în etapa de constatare

Se evidențiază distribuția generală a performanțelor studenților în raport cu componentele cognitive, aplicative și atitudinale ale CV. Aceste reprezentări grafice confirmă faptul că majoritatea participanților se situează la nivelurile *Bine* și *Suficient*,

iar procentul redus al nivelului avansat indică necesitatea unor intervenții educaționale orientate spre perfecționarea tehnicii vocale, dezvoltarea sensibilității artistice și stimularea auditivei conștiente.

Concluziile etapei de constatare subliniază necesitatea de a dezvolta ACM pentru formarea CV și relevă nevoia unei abordări pedagogice diferențiate. Majoritatea studenților manifestă un *nivel mediu* sau *suficient* de pregătire, ceea ce constituie un fundament favorabil pentru intervențiile formative ulterioare. Totodată, cercetarea evidențiază necesitatea dezvoltării CACM, considerată esențială pentru îmbunătățirea performanței artistice.

În vederea remedierii acestor dificultăți, sunt propuse multiple recomandări didactice: analiza stilistică și semantică a lucrărilor muzicale, exersarea frazării corecte, ascultarea comparativă a interpretărilor realizate de artiști consacrați, dezvoltarea reflecției asupra mesajului artistic și integrarea unor activități sistematice de audiere muzicală în procesul educațional. Sunt recomandate, de asemenea, exerciții de concentrare, activități de imaginație artistică și utilizarea unor metode interactive care să faciliteze conectarea emoțională autentică la muzică.

3.3. Valorificarea Modelului pedagogic de formare a CV la studenți

În acest subcapitol este valorificat Modelul pedagogic de formare a CV, fundamentat pe ideea că dezvoltarea CACM poate fi realizată prin aprofundarea relației dintre audiere, interiorizare și interpretare artistică. Cercetarea pornește de la concluziile etapei de constatare, care au demonstrat existența unor lacune semnificative în ceea ce privește CV și CACM, justificând necesitatea unei intervenții pedagogice sistematice. În acest context, audierea muzicală este concepută nu ca o activitate pasivă, ci ca un proces activ, reflexiv și spiritualizat, capabil să faciliteze înțelegerea profundă a mesajului artistic și să contribuie la dezvoltarea expresivității interpretative.

Modelul pedagogic propus se bazează pe valorificarea unor principii specifice activității de audiere muzicală. Principiul pasiunii și al intuiției urmărește implicarea emoțională a studentului în procesul auditiv, considerând că trăirea afectivă facilitează înțelegerea profundă a muzicii. Principiul auditivei semantice pune accent pe analiza mesajului muzical prin investigarea structurii melodice, armonice și dinamice a creației sonore. Un rol important îl ocupă principiul sensibilizării auditive interioare, *Vox Mentis*, care presupune cultivarea capacității de percepere a sunetelor interioare și utilizarea tăcerii active înainte de audiere și interpretare, pentru focalizarea atenției și pregătirea mentală a actului artistic [9]. Totodată, principiul interiorizării muzicii susține transformarea experienței auditive într-o experiență spirituală, considerată fundament al culturii muzicale.

Metodologia aplicată pentru studierea muzicii vocale a fost precedată de un curs introductiv de familiarizare cu noua metodă de dezvoltare a auditivei muzicale conștiente. Structura acestui curs a inclus audierea integrală a piesei, analiza structurii muzicale, exerciții de interiorizare și construirea imaginii artistice a lucrării. Audierea muzicală a fost integrată în toate etapele procesului didactic: introducerea noilor conținuturi, consolidarea, recapitularea și evaluarea finală. În această concepție pedagogică, audierea

devine instrument fundamental pentru dezvoltarea sensibilității artistice, a capacității de analiză critică și a interpretării expresive. Prin audiere repetată, studenții sunt încurajați să depășească nivelul unei percepții superficiale și să ajungă la înțelegerea profundă a intențiilor estetice și spirituale ale compozitorului.

Activitățile de audiere au inclus analiza semantică a conținutului muzical, având ca obiectiv identificarea relației dintre limbajul muzical și sensurile artistice și spirituale ale creației. Studenții au fost ghidați spre descifrarea mesajului semantic transmis prin text, melodie și armonie, spre interpretarea simbolismului muzical și contextualizarea culturală și istorică a lucrărilor analizate. Pentru stimularea audierii conștiente și a interpretării expresive au fost utilizate activități de audiere activă, exerciții interpretative și dezbateri reflexive asupra emoțiilor și ideilor transmise de muzică. Repertoriul utilizat a inclus lucrări vocale, instrumentale și vocal-simfonice din muzica religioasă, precum coralul bisericesc, madrigalul religios, preludiile și fugile, sonatele sacre, oratoriile și misele.

În cadrul Modelului pedagogic au fost integrate metode didactice specifice dezvoltării audierii conștiente. Metoda intonării plastice a urmărit exprimarea caracterului muzicii prin gesturi și mișcări corporale, contribuind la înțelegerea expresivității melodice. Metoda audierii dirijate s-a bazat pe întrebări formulate de profesor pentru orientarea reflecției studenților asupra emoțiilor, dinamicii și mijloacelor de expresivitate muzicală. Metoda cunoașterii intonațional-stilistice a facilitat înțelegerea diferențelor stilistice și a particularităților diferitelor epoci muzicale, iar metoda euristică a stimulat descoperirea independentă a conținutului artistic și imagistic al creației muzicale. Analiza structurii și forme muzicale a avut rolul de a evidenția modul în care ideile muzicale evoluează și generează tensiuni, contraste și rezolvări expresive.

Elementul central al Modelului pedagogic este *metoda de dezvoltare a ACM*, structurată prin 18 acțiuni formative interdependente, reprezentând un demers pedagogic complex, orientat spre formarea unei relații profunde, reflexive și active între student și discursul muzical.

Sucesiunea graduală a acțiunilor, de la audierea globală inițială până la transformarea și conștientizarea artistică, evidențiază caracterul holistic al procesului formativ, în cadrul căruia intervenția profesorului facilitează dezvoltarea audierii interne, a memoriei muzicale, a expresivității interpretative și a maturității estetice. Prin caracterul său integrator, metoda audierii conștiente devine nu doar un instrument de optimizare a competențelor muzicale, ci și un proces de modelare artistică și spirituală a interpretului vocal.

În etapa de dezvoltare a competenței de audiere conștientă a muzicii, au fost realizate următoarele acțiuni:

1. **Audierea lucrării în ansamblu**, așa cum se prezintă auzului pentru prima dată, studenții lăsându-se purtați de valorile ei, fără un scop precis.
2. **Audierea de ansamblu**, dar cu scopul de a identifica anumite structuri (secțiuni, episoade, elemente ale întregului), într-un mod cât mai general. În

acest caz, piesa se audiază de două sau chiar trei ori. Se solicită o aprofundare a atenției în timpul auditiiei.

3. **Clarificarea structurii**, în care se realizează conturarea arhitecturii ascunse. Structura generală a piesei se notează cu litere (mari sau mici, în funcție de amploarea lucrării) sau cu cifre (A, B, C, A sau I, II, III, I).

4. **Auditiia lucrării în ansamblu**, identificând și notând anumite **substructuri** din cadrul lucrării.

5. **Reaudieri**, repetate pentru a stabili (prin verificări și ajustări) și a consolida „aa, bb etc.).

6. **Fredonatul** a fost aplicat în câteva forme: sub formă de îngânat (murmur sau cânt „neclar”), prin flux de aer, prin fluierat (încet), prin pronunțarea diverselor vocale („a”, „u” etc) sau silabe („tu-tu-tu”, „ta-ta-ta”, „pa-pa-pa” etc.), în funcție de natura melodiei. De asemenea, fredonatul a fost realizat în trei variante: a) audibil; b) aproape inaudibil; c) mental.

7. După ce structura lucrării este bine fixată pe partitură, se aplică **melogestica** (intonarea plastică sau dansul brațelor), conform liniei pe care se dezvoltă fiecare motiv, melodie sau temă (a, a, b, b' etc.). Măinile conturează în aer traiectoria evoluției melodiei sau a motivului respectiv. În unele situații, ambele mâini pot desena în aer aceeași figură, cum ar fi în cazul unui motiv repetat sau în alte contexte similare.

8. **Fixarea meloritmiei** pe pagină, notarea grafică a configurației motivelor, melodiilor și momentelor caracteristice prin diverse simboluri: linii (fragmente de linii ondulate, în zigzag, întrerupte, curbe, spirale), puncte, săgeți și alte semne, pentru a surprinde și fixa cât mai fidel caracterul și spiritul acestora. Aceasta include detalii precum: salturi, pauze semnificative, sonorități disonante, care se rezolvă în acorduri consonante, elemente ritmice specifice, sincope, puncte culminante și altele. Această activitate se realizează pe baza unor reaudieri repetate. În lucrările de amploare (simfonii, concerte, sonate, divertismente, cvartete etc.), se trece treptat de la un ansamblu restrâns la unul extins. Varianta finală cu toată notația de pe pagină capătă forma unei „partituri a ascultătorului”. Este important de menționat că nu „partitura” în sine contează, ci **efortul** auditiv și lăuntric necesar pentru a o crea.

9. **Ascultarea lucrării în întregime**, având ca scop observarea vizuală a *meloritmiei* realizate pe hârtie.

10. **Ascultarea lucrării în întregime**, combinând observarea vizuală a *meloritmiei* cu *melogestica*.

11. **Ascultarea lucrării în întregime** prin îmbinarea *fredonării* cu *melogestica*.

12. **Ascultarea lucrării în întregime** și îmbinarea celor trei componente: *fredonat*, *melogestica* și urmărirea *meloritmiei* realizate pe hârtie.

13. **Reaudierea repetată** a lucrării, până la *memorarea ei* (la nivelul auzului interior).

14. **Reproducerea integrală a lucrării în interior, fără ca aceasta să răsună în exterior.** Procedura poate fi însoțită de *fredonat* sau de *melogestică*. În cazuri absolut necesar, poate include urmărirea meloritmiei.

15. **Interpretarea interioară a lucrării, în întregul ei conținut muzical,** ca un discurs cu o semnificație clară, ca o narațiune sau dramaturgie ce include evenimente semantice și un sens spiritual propriu.

16. **Reflecția muzicală:** desfășurarea, pe fundalul muzical ce răsună în interior, a trăirii personale, a unor stări specifice, însoțite, la nivel interior, de întrebări și posibile răspunsuri, de reflecții. Muzica declanșează astfel stări unice, fiind totodată însoțitoarea acestor trăiri. Muzica devine parte integrantă a eu-lui interior, a întregii ființe, răsunând profund, pe planul conștiinței. Conținutul (sensul, mesajul, ideea, starea spirituală) variază în funcție de persoană; de cultura, inteligența, gândirea și simțirea acesteia.

17. **Menținerea muzicii în inimă, în minte și pe buze. Continuarea unui dialog interior cu ea,** a unei conversații intime neîntrerupte. Acesta reprezintă nivelul cel mai înalt de comunicare cu o lucrare muzicală.

18. **Transformare și conștientizare.** La această fază se produce dezvoltarea unui auz muzical avansat și a unei perspective profunde asupra muzicii, care devine o forță transformatoare pentru interior și pentru viziunea asupra artei.

Un exemplu relevant de aplicare a metodei a fost analiza lucrării Ave Maria, de Giulio Caccini (Vladimir Vavilov). Studiul acestei creații a urmărit evidențierea muzicii ca formă de rugăciune și comuniune spirituală. Analiza semantică a pus accent pe caracterul meditativ al melodiei, pe simbolismul secvențelor descendente și ascendente și pe relația dintre mesajul spiritual și structura sonoră. În interpretarea propusă, introducerea orchestrală simbolizează coborârea Harului Divin, iar ascensiunea ulterioară a melodiei vocale reprezintă răspunsul spiritual al Fecioarei Maria la darul divin. Exemplul muzical 3.1. ilustrează fragmentul introductiv descendent, iar Exemplul muzical 3.2. evidențiază ascensiunea melodică vocală, interpretată drept metaforă a înălțării spirituale.

Exemplu muzical 3. 1. Fragmentul de început din Ave Maria de G. Caccini (V. Vavilov)

Exemplu muzical 3. 2. Fragment din Ave Maria de G. Caccini (V. Vavilov)

Analiza lucrării a urmărit și relația dintre elementele muzicale și dimensiunea spirituală a textului. Melodia amplă și liniștită, armoniile subtile, ritmul solemn și

dinamica moderată contribuie la crearea unei atmosfere de devoțiune și contemplare. Alungirea anumitor note pe cuvintele-cheie ale textului religios accentuează ideea de adorație și smerenie. În același timp, metoda euristică a permis raportarea lucrării la experiențele personale ale studenților, facilitând o interpretare autentică și profund interiorizată.

Strategiile didactice de intervenție utilizate în procesul de dezvoltare a CACM și de formare a CV au urmărit optimizarea performanțelor studenților prin crearea unor contexte educaționale care să favorizeze atât dezvoltarea competențelor tehnice și interpretative, cât și consolidarea dimensiunii artistice și expresive a actului vocal. Aceste strategii au fost adaptate permanent în funcție de dificultățile identificate și de nevoile individuale ale studenților, având ca finalitate formarea unei relații autentice cu mesajul muzical și dezvoltarea unei interpretări conștiente și expresive.

Un prim palier de intervenție a vizat dezvoltarea expresivității artistice. În acest sens, procesul didactic a fost centrat pe analiza stilistică și semantică a lucrărilor muzicale, pe studierea contextului istoric și cultural al creațiilor abordate și pe compararea diferitelor interpretări realizate de artiști consacrați. Totodată, studenții au fost încurajați să construiască propriile scenarii interpretative, raportând mesajul artistic la experiențele și trăirile personale, ceea ce a favorizat asumarea autentică a conținutului expresiv.

Dezvoltarea capacității de frazare muzicală a constituit o altă direcție importantă de intervenție. Activitățile didactice au urmărit conștientizarea rolului respirației în organizarea discursului muzical, identificarea structurii frazelor, recunoașterea punctelor culminante și integrarea acestora în interpretarea vocală. Exersarea practică a inclus analiza auditivă a unor exemple reprezentative, marcarea frazelor pe partitură și observarea modelelor interpretative oferite de cântăreți consacrați, contribuind la formarea unei frazări coerente și expresive.

Pentru aprofundarea înțelegerii textului liric și a mesajului artistic, strategiile didactice au integrat activități de analiză literară și interpretativă. Au fost valorificate exerciții de identificare a simbolurilor, metaforelor și figurilor de stil, dezbateri și reflecții de grup asupra sensurilor posibile ale textelor, precum și activități imaginative prin care studenții au fost încurajați să construiască reprezentări mentale și scenarii asociate mesajului artistic. Aceste demersuri au facilitat dezvoltarea sensibilității estetice și a capacității de interpretare profundă a conținutului artistic.

O altă categorie de strategii a urmărit dezvoltarea competenței de interpretare a mesajului muzical. În acest scop, studenții au fost ghidați să analizeze relația dintre limbajul muzical și conținutul emoțional al lucrărilor, să observe influența elementelor de expresie muzicală asupra semnificației artistice și să exploreze separat, apoi integrat, dimensiunea muzicală și cea textuală. Exercițiile de audiere și analiză a creațiilor instrumentale, precum și activitățile de sincronizare a sensului muzical cu cel textual, au contribuit la consolidarea unei înțelegeri complexe a mesajului artistic.

Un rol central în formarea competențelor vizate l-au avut activitățile de audiere conștientă. Acestea au fost utilizate atât ca instrument de dezvoltare artistică, cât și ca

mijloc de eficientizare a procesului de formare vocală. Audițiile repetate, realizate înaintea studiului individual, au fost însoțite de exerciții de reflecție asupra emoțiilor generate de muzică și de activități de analiză auditivă menite să faciliteze înțelegerea structurii și expresivității lucrărilor. Creșterea frecvenței și duratei activităților de audiere a contribuit la consolidarea competențelor artistice și la dezvoltarea unei receptări active și reflexive a muzicii.

Procesul didactic a inclus, de asemenea, strategii orientate spre realizarea unei conexiuni autentice cu mesajul artistic. Studenții au fost implicați în activități de analiză stilistică și teoretică, exerciții de reflecție asupra interpretărilor unor artiști consacrați, exerciții de imersiune în rol și activități introspective destinate identificării și valorificării propriilor trăiri emoționale în interpretare. În paralel, a fost urmărită coerența dintre expresia corporală, mimică și mesajul sonor transmis, iar feedbackul constant și constructiv a facilitat autoreglarea și perfecționarea performanței artistice.

O atenție deosebită a fost acordată practicilor sistematice de audiere a muzicii clasice, considerate resurse valoroase pentru dezvoltarea competențelor vocale și artistice. În acest sens, au fost introduse sarcini periodice de analiză auditivă, programe de ascultare ghidată, sesiuni de audiere și dezbateri, precum și utilizarea platformelor digitale care facilitează accesul la repertoriul clasic. Aceste activități au urmărit integrarea muzicii clasice în rutina de formare a studenților și consolidarea culturii lor muzicale.

În completarea acestui demers, strategiile didactice au vizat dezvoltarea atenției, a motivației și a pasiunii pentru muzică. Au fost proiectate exerciții de concentrare și reflecție, activități de reamintire a etapelor de lucru și contexte educaționale care să stimuleze implicarea activă a studenților. Diversificarea repertoriului muzical, utilizarea metodelor interactive, precum improvizația și interpretarea liberă, precum și asocierea muzicii cu experiențe personale au favorizat consolidarea unei relații autentice și durabile cu universul artistic, contribuind la dezvoltarea armonioasă a competențelor vizate.

3.4. Validarea rezultatelor experimentale ale procesului de dezvoltare, a competenței de audiere conștientă a muzicii, ca factor în formarea culturii vocale

Capitolul dedicat validării rezultatelor experimentale analizează eficiența Modelului pedagogic de formare a CV prin dezvoltarea CACM la studenți. Etapa de control a cercetării a urmărit compararea nivelului de dezvoltare a CV și a CACM între LE și LC, prin readministrarea chestionarelor și a fișelor de observație, utilizate în etapa de constatare. Cercetarea a avut ca obiective aprecierea progresului individual și colectiv, identificarea dificultăților persistente și validarea eficienței strategiilor pedagogice aplicate. Analiza comparativă a datelor a demonstrat impactul pozitiv al Modelului pedagogic asupra dezvoltării competențelor auditive, interpretative și atitudinale ale studenților.

Rezultatele obținute prin observarea CACM în etapa de control sunt prezentate în Figura 3.3. Nivelul CACM, în etapa de control.

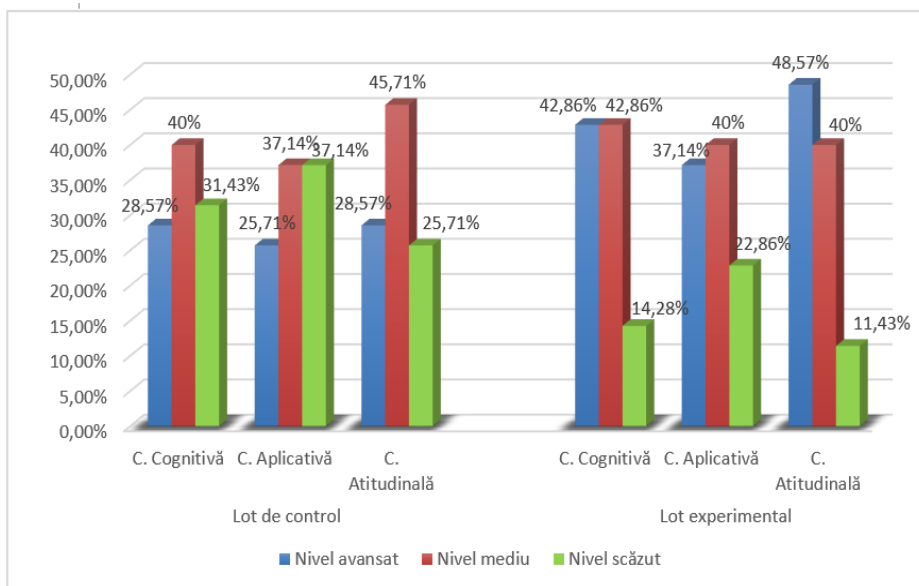

Figura 3. 3. Nivelul CACM, în etapa de control

Datele evidențiază o diferență semnificativă între cele două loturi, în favoarea LE. La componenta cognitivă, *nivelul avansat* a fost atins de 42,86% dintre studenții LE, comparativ cu 28,57% în LC. În componenta aplicativă, 37,14% dintre studenții LE au demonstrat un *nivel avansat*, în timp ce în LC procentul a fost de 25,71%. Cele mai evidente diferențe au fost observate în componenta atitudinală, unde aproape jumătate dintre studenții LE 48,57% au atins *nivelul avansat*, comparativ cu doar 28,57% în LC. În toate componentele, *nivelurile scăzute* au fost considerabil mai reduse în cadrul LE, ceea ce confirmă eficiența intervenției pedagogice asupra dezvoltării audiției conștiente și a CV. Se observă faptul că în LE predomină *nivelurile avansate și medii*, în timp ce în LC persistă ponderea mai ridicată a *nivelurilor scăzute*. Această reprezentare confirmă progresul vizibil al studenților implicați în experimentul pedagogic.

Pentru evaluarea CV a fost readministrat chestionarul de autoevaluare. Rezultate prezentate în următoarele tabele, indicând numărul de studenți, pe cinci nivele de performanță: A (foarte înalt), B (înalt), C (mediu), D (scăzut) și E (foarte scăzut).

Tabelul 3. 1. Rezultatele comparative, în etapa de control, obținute de LC și LE, prin chestionare

Nr. întrebărilor din chestionar	A.		B.		C.		D.		E.	
	LC	LE	LC	LE	LC	LE	LC	LE	LC	LE
1.	22,86%	28,57%	28,57%	42,86%	42,86%	14,26%	2,86%	8,57%	2,86%	5,71%
2.	22,86%	28,57%	28,57%	40%	37,14%	17,14%	5,71%	8,57%	5,71%	5,71%
3.	34,29%	42,86%	31,43%	37,14%	25,71%	14,26%	2,86%	2,86%	5,71%	2,86%
4.	14,28%	25,71%	17,14%	22,86%	31,43%	34,29%	20%	8,57%	17,14%	8,57%
5.	5,71%	17,14%	22,86%	28,57%	31,43%	31,43%	22,86%	11,43%	17,14%	11,43%
6.	25,71%	34,29%	25,71%	28,57%	28,57%	20%	17,14%	14,26%	2,86%	2,86%
7.	8,57%	14,26%	20%	45,71%	40%	37,14%	22,86%	2,86%	8,57%	0%
8.	14,28%	14,26%	20%	48,57%	17,14%	28,57%	28,57%	8,57%	20%	0%
9.	25,71%	45,71%	22,86%	20%	20%	17,14%	22,86%	14,26%	8,57%	2,86%
10.	25,71%	8,57%	28,57%	22,86%	34,29%	20%	8,57%	29%	2,86%	28,57%
11.	20%	28,57%	17,14%	28,57%	31,43%	25,71%	22,86%	14,26%	8,57%	2,86%
12.	17,14%	22,86%	20%	34,29%	37,14%	31,43%	20%	8,57%	5,71%	2,86%

Tabelul 3. 2. Rezultatele comparative, între etapa de constatare și etapa de control, obținute de LE, prin chestionare

Nr. întrebărilor din chestionar	A.		B.		C.		D.		E.	
	E. cst.	E. ctrl	E. cst.	E. ctrl	E. cst.	E. ctrl	E. cst.	E. ctrl	E. cst.	E. ctrl
1.	14,29%	28,57%	11,42%	42,86%	60%	14,26%	8,57%	8,57%	5,71%	5,71%
2.	5,71%	28,57%	8,57%	40%	71,43%	17,14%	8,57%	8,57%	5,71%	5,71%
3.	28,57%	42,86%	25,71%	37,14%	28,57%	14,26%	11,42%	2,86%	5,71%	2,86%
4.	14,29%	25,71%	14,29%	22,86%	28,57%	34,29%	14,29%	8,57%	28,57%	8,57%
5.	8,57%	17,14%	14,29%	28,57%	25,71%	31,43%	28,57%	11,43%	22,86%	11,43%
6.	22,86%	34,29%	20%	28,57%	31,43%	20%	20%	14,26%	5,71%	2,86%
7.	5,71%	14,26%	8,57%	45,71%	40%	37,14%	31,43%	2,86%	14,29%	0%
8.	8,57%	14,26%	8,57%	48,57%	31,43%	28,57%	22,86%	8,57%	28,57%	0%
9.	14,29%	45,71%	25,71%	20%	17,14%	17,14%	31,43%	14,26%	11,42%	2,86%
10.	31,43%	8,57%	37,14%	22,86%	25,71%	20%	2,86%	29%	2,86%	28,57%
11.	11,42%	28,57%	17,14%	28,57%	28,57%	25,71%	28,57%	14,26%	14,29%	2,86%
12.	14,29%	22,86%	20%	34,29%	37,14%	31,43%	22,86%	8,57%	5,71%	2,86%

Analiza rezultatelor obținute la LC a evidențiat doar modificări moderate, reflectate prin creșteri limitate ale răspunsurilor pozitive și reduceri discrete ale celor negative.

Evoluția cea mai vizibilă a fost înregistrată în sfera strategiilor de studiu și a comportamentului auditiv. Numărul studenților care ascultă de multe ori o piesă înainte de studiu a crescut de la 14,29% la 60%, iar frecvența audienței muzicii clasice a cunoscut o creștere semnificativă, nivelurile superioare ajungând la 62,86%.

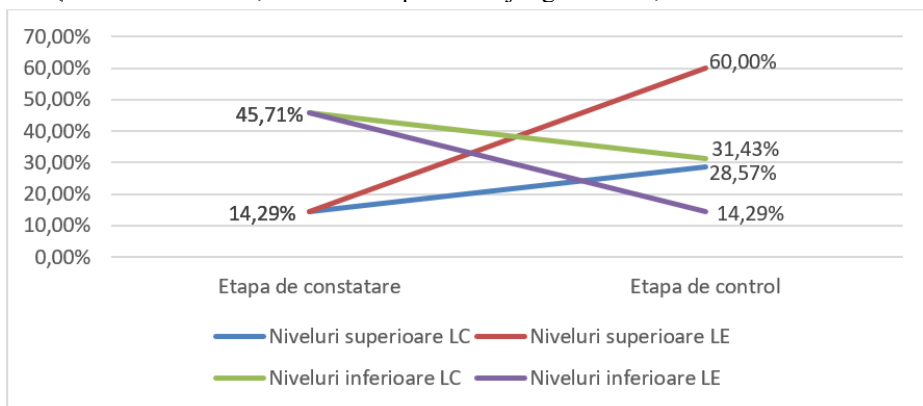

Figura 3. 4. Evoluția nivelului de atenție acordată audienței unei piese înainte de începerea studiului ei

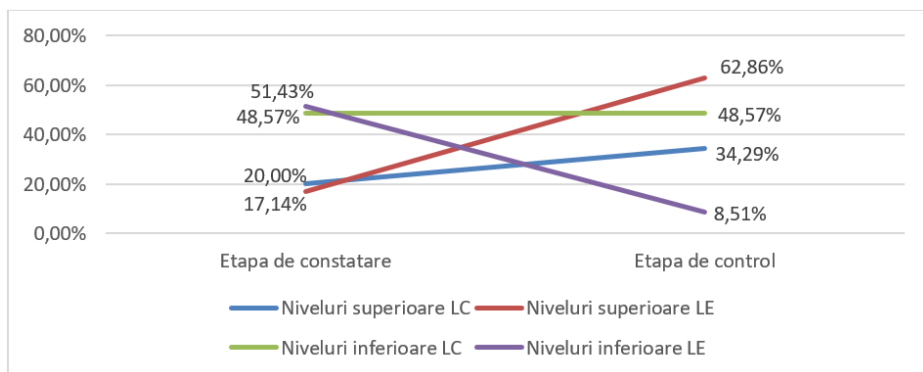

Figura 3. 5. Evoluția nivelului de atenție acordată audienței muzicii clasice

Cel mai mic impact evidențiat de cercetare îl constituie dezvoltarea capacității de concentrare în timpul audienței chiar dacă și aici au fost creșteri semnificative. Figura 3.6. ilustrează această transformare și evidențiază superioritatea LE în ceea ce privește dezvoltarea atenției auditive și a audienței conștiente.

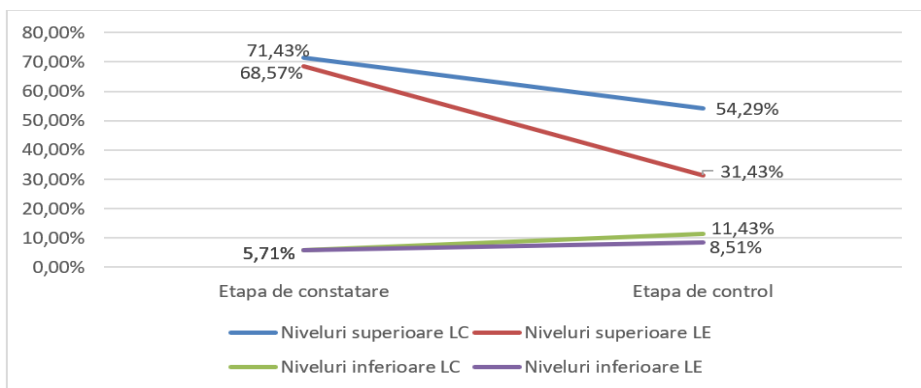

Figura 3. 6. Evoluția frecvenței cu care este distrasă atenția în timpul audienței

Pe componenta atitudinală, itemii 7–8, diferențele sunt cele mai accentuate, LE demonstrând o transformare clară a obiceiurilor de studiu și a relației cu audiția muzicală, în timp ce LC păstrează încă modele relativ pasive sau inconstante.

Analiza comparativă cumulată a celor 12 itemi evidențiază, în mod coerent și constant, o diferență structurală între evoluția LE și cea a LC, diferență care se manifestă atât prin intensitatea schimbărilor, cât și prin direcția acestora. În ansamblu, ambele loturi înregistrează progrese, însă natura acestor progrese este diferită: în timp ce LC reflectă o ameliorare moderată, predominant cantitativă, LE evidențiază o transformare calitativă profundă.

În determinarea nivelului CV, pe lângă chestionarul de autoevaluare, s-a utilizat și fișa de observație a nivelului CV. Rezultatele obținute utilizând fișa de observație a CV sunt prezentate în Tabelele 3.3 și 3.4 și Figura 3.7.

Tabelul 3. 3. Rezultatele obținute prin observarea CV pentru LC, în etapa de control

Componentele CV	Foarte bine		Bine		Suficient		Insuficient	
Cognitivă	9	25,71 %	9	25,71 %	12	34,29%	5	14,29%
Aplicativă	10	28,57%	10	28,57%	10	28,57%	5	14,29%
Atitudinală	10	28,57%	9	25,71 %	12	34,29%	4	11,43%
Media		27,61%		26,66%		32,39%		13,34%

Tabelul 3. 4. Rezultatele obținute prin observarea CV pentru LE, în etapa de control

Componentele CV	Foarte bine		Bine		Suficient		Insuficient	
Cognitivă	20	57,14%	9	25,71%	5	14,29%	1	2,86%
Aplicativă	17	48,57%	9	25,71 %	8	22,86%	1	2,86%
Atitudinală	21	60%	9	25,71 %	4	11,43%	1	2,86%
Media		55,24%		25,71%		16,19%		2,86%

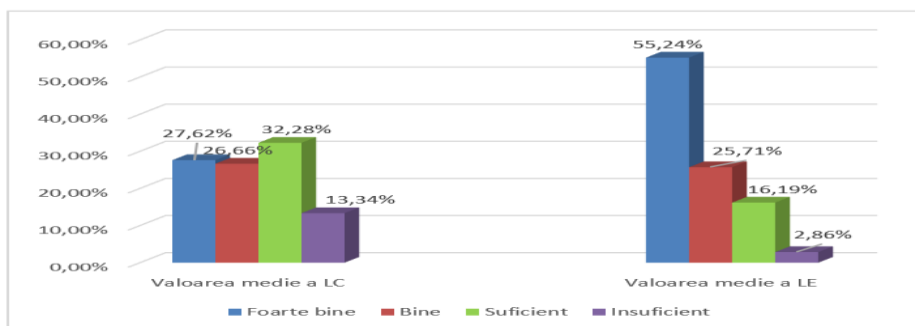

Figura 3. 7. Rezultatele experimentului în etapa de control. Nivelul de formare a CV

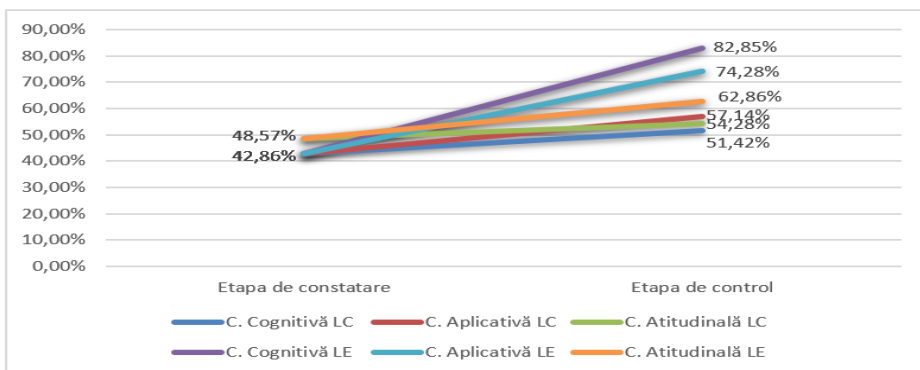

Figura 3. 8. Evoluția mediilor nivelului de formare a CV la nivel avansat prin observare

Analizând media rezultatelor, se constată o evoluție globală a LE, caracterizată prin creșterea ponderii calificativului *Foarte bine* de la 8,57% la 55,24%, cu o diferență de 44,76% și reducerea semnificativă a nivelurilor *Bine*, de la 36,19% la 25,71%, *Suficient*, de la 34,29% la 16,19% și *Insuficient*, de la 20,95% la 2,87%. Aceste date confirmă eficiența intervenției educaționale și progresul general al studenților din LE.

Corelarea rezultatelor obținute prin chestionar cu cele din fișa de observație, raportată la cele trei componente ale CV și la distribuția itemilor, evidențiază o relație coerentă între percepția studenților asupra propriilor competențe și manifestarea acestora la nivel de comportament și performanță.

În concluzie, validarea rezultatelor experimentale confirmă eficiența Modelului pedagogic de formare a CV având ca factor dezvoltarea CACM. Intervenția pedagogică a produs transformări semnificative la nivel cognitiv, aplicativ și atitudinal, contribuind la dezvoltarea expresivității interpretative, a sensibilității artistice, a comportamentului auditiv și a autoreglării în procesul de studiu. Studiul demonstrează că audiția conștientă reprezintă nu doar o competență auditivă, ci un factor esențial în dezvoltarea personalității artistice și a CV a studentului interpret.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea dedicată formării CV prin dezvoltarea competenței de audiere conștientă a muzicii se înscrie într-o perspectivă teoretico-aplicativă, fundamentată, pe articularea coerentă a dimensiunilor pedagogice, muzicologice și metodologice ale educației vocale. Investigația pornește de la premisa că procesul de formare a CV nu poate fi redus exclusiv la dezvoltarea tehnică a aparatului fonator, ci presupune integrarea unor mecanisme cognitive, perceptivă și interpretative care transformă actul cântului într-o experiență artistică și reflexivă. În acest context, audiția muzicală este considerată ca o formă superioară de comunicare, cunoaștere și autocunoaștere artistică, nu ca un simplu proces fiziologic de recepție sonoră.

Analiza teoretică realizată asupra fenomenului percepției muzicale a evidențiat necesitatea unei abordări holistice în educația vocală, în care interpretul devine un „ascultător activ”, capabil să relaționeze conștient cu propriul discurs artistic și cu universul sonor în care acesta se înscrie. Studiul demonstrează că formarea unei culturi vocale autentice necesită existența unei baze cognitive și auditive solide, care să susțină nu doar execuția tehnică, ci și înțelegerea profundă a sensurilor muzicale și dezvoltarea unei reprezentări mentale clare a sunetului.

În plan conceptual, cercetarea a condus la definirea ACM ca proces de transformare a informației sonore în semnificație artistică. Această perspectivă subliniază faptul că valoarea pedagogică a educației vocale depinde în mare măsură de capacitatea interpretului de a depăși limitele notației grafice și de a descifra mesajul estetic și expresiv al operei muzicale. Prin urmare, CACM presupune aptitudinea de a înțelege, utiliza și produce discursuri vocale coerente, întemeiate pe conexiunea dintre auzul intern și gestul muzical.

În fundamentarea acestei perspective au fost valorificate contribuțiile muzicologului I. Gagim, care identifică trei componente esențiale ale competenței de audiere conștientă. Componenta cognitivă vizează cunoașterea mecanismelor audiției muzicale și înțelegerea principiilor fenomenului sonor. Componenta aplicativă se referă la dimensiunea practică a receptării, respectiv la dezvoltarea capacității de a asculta analitic și de a recunoaște structurile muzicale. Componenta atitudinală exprimă disponibilitatea afectivă și motivațională de a pătrunde sensurile filosofice și expresive ale muzicii. Formarea acestei competențe presupune, astfel, utilizarea unui instrumentar teoretico-metodologic care transformă audiția într-un mecanism de reglare tehnică și de autocunoaștere artistică.

În paralel, cercetarea a permis delimitarea componentelor fundamentale ale CV, evidențiind interdependența dintre dimensiunea cognitivă, aplicativă și atitudinală. Componenta cognitivă are rolul de a modela percepția și interpretarea mesajelor vocale, facilitând înțelegerea conținutului artistic. Componenta aplicativă valorifică abilitățile tehnice și expresive în contexte profesionale variate, iar componenta atitudinală contribuie la formarea personalității artistice și la definirea raportului interpretului cu muzica și cu publicul. Această structură demonstrează că formarea CV reprezintă un

proces complex, în care dimensiunile tehnice și expresive sunt susținute permanent de procese cognitive și reflexive

Pornind de la aceste premise, a fost elaborat un Model pedagogic destinat formării CV prin dezvoltarea competenței de audiere conștientă a muzicii. Modelul propus introduce o organizare metodologică bazată pe optsprezece acțiuni de intervenție, în cadrul cărora melogestica, fredonarea progresivă și urmărirea meloritmă devin instrumente esențiale ale învățării active. Funcționalitatea modelului este susținută de articularea dintre dimensiunea introspectivă a percepției muzicale și eficientizarea efortului fonator, ceea ce permite realizarea unei relații echilibrate între tehnică și expresivitate.

Implementarea Modelului pedagogic a determinat modificări semnificative. Media rezultatelor experimentale privind formarea CV, pe cele 3 componente, a înregistrat o evoluție evidentă în plan comparativ: nivelul *Foarte bine* a crescut de la 8,57% la 55,24% în LE, față de LC care a crescut de la 9,52% la 27,62%; nivelul *Bine* a scăzut în LE de la 36,19% la 25,71%, față de LC de la 35,24% la 26,66%. La nivel *Suficient* LE a scăzut de la 34,29% la 16,19%, față de LC de la 33,33% la 32,39%; nivelul *Insuficient* s-a redus de la 20,95% în LE la 2,86%, față de 21,90 la 13,34% în LC. Comparativ, lotul de control a înregistrat progrese mai reduse, fapt care confirmă eficiența metodei propuse. Totodată, analiza componentelor CV a evidențiat dificultăți inițiale importante în plan cognitiv și aplicativ, studenții manifestând o percepție fragmentată asupra structurilor muzicale complexe și a relațiilor dintre substructurile compoziționale.

Analiza comparativă a rezultatelor obținute în etapele de constatare și control, utilizând chestionarul, evidențiază diferențe semnificative între dinamica itemilor, permițând identificarea celor mai relevante evoluții în cadrul procesului de formare a CV. În acest sens, cele mai vizibile creșteri se înregistrează la nivelul itemilor care vizează dimensiunea comportamentală și metodologică a învățării. Astfel, Itemul 7, referitor la frecvența audierii unei piese înainte de studiu, înregistrează cea mai spectaculoasă evoluție, nivelurile superioare crescând de la 14,28% la 60%, concomitent cu reducerea aproape completă a nivelurilor inferioare. Această transformare indică o restructurare profundă a strategiilor de învățare și o conștientizare accentuată a rolului audierii în pregătirea interpretativă. În mod similar, Itemul 2, privind utilizarea conștientă a regulilor de frazare, evidențiază o creștere semnificativă a nivelurilor superioare, de la 14,29% la 68,57%, reflectând trecerea de la o abordare intuitivă la una fundamentată metodologic. De asemenea, Itemul 8, referitor la frecvența audierii muzicii clasice, indică o dublare a ponderii răspunsurilor favorabile, de la 31,43% la 62,86%, confirmând dezvoltarea obiceiurilor de consum muzical și apropierea constantă de repertoriul valoros.

Pe de altă parte, analiza relevă existența unor itemi a căror evoluție este mai redusă, indicând zone în care transformările sunt mai lente și mai dificil de consolidat. În această categorie se înscrie Itemul 10, referitor la menținerea atenției în timpul audierii. De asemenea, Itemul 4, privind înțelegerea mesajului muzical, înregistrează o

creștere moderată, de la 28,57% la 48,57%, sugerând că dezvoltarea capacității de comprehensiune muzicală presupune un proces mai îndelungat și mai complex.

Datele experimentale confirmă ipoteza conform căreia dezvoltarea competenței de audiere conștientă a muzicii contribuie decisiv la eficientizarea procesului de formare a CV. Peste 80% dintre studenții LE au atins niveluri superioare de dezvoltare a CV, iar numărul celor care au progresat simultan în toate componentele analizate s-a dublat. Aceste rezultate demonstrează caracterul inseparabil dintre calitatea audierii muzicale și nivelul CV.

În ansamblu, aceste rezultate confirmă faptul că intervenția pedagogică produce efecte diferențiate asupra componentelor CV. Astfel, schimbările cele mai rapide și mai evidente se manifestă la nivelul comportamentelor de studiu și al strategiilor de învățare, în timp ce dimensiunile cognitive profunde și cele de conștientizare artistică evoluează gradual, necesitând un timp mai îndelungat pentru stabilizare și internalizare. Această dinamică susține ideea că dezvoltarea CACM generează, în primă instanță, transformări funcționale și metodologice, care ulterior se reflectă în planul înțelegerii și al maturizării artistice.

Pe baza concluziilor formulate, cercetarea propune recomandări orientate atât către factorii decizionali din educație, cât și către cadrele didactice implicate în pregătirea muzicală. Se recomandă integrarea competenței de audiere conștientă în curriculumul specializărilor muzicale, precum și adaptarea metodologiei pentru nivelul preuniversitar, în vederea asigurării continuității procesului formativ. Totodată, se susține introducerea unor criterii de evaluare care să urmărească abilitatea profesorilor de a ghida audierea analitică.

În practica didactică se recomandă utilizarea sistematică a instrumentelor metodologice elaborate, aplicarea strategiilor diferențiate și stimularea autonomiei studenților prin selectarea unor repertorii cu rezonanță afectivă, exerciții de stabilizare a atenției și de surprindere a mesajului muzical. De asemenea, monitorizarea progresului trebuie realizată prin instrumente de observație care să urmărească atât evoluția atitudinii față de studiu, cât și dezvoltarea capacității de reprezentare internă a sunetului.

În concluzie, cercetarea demonstrează că trecerea de la o pedagogie centrată exclusiv pe tehnica vocală la una fundamentată pe audierea conștientă transformă semnificativ procesul educațional. Muzica încetează să mai fie percepută exclusiv ca exercițiu executiv și devine un factor formativ complex, capabil să modeleze sensibilitatea, reflecția și autenticitatea artistică. Această abordare holistică contribuie nu doar la creșterea performanței academice, ci și la formarea unui interpret vocal complet, capabil să comunice un mesaj artistic profund și conștient.

BIBLIOGRAFIE

1. BĂLAN, G. *Cum să ascultăm muzica*. București : Editura Humanitas, 1998. p. 132.
2. BĂLAN, G. *Musicosophia – Arta de a asculta muzica*. [interviu cu] Lucreția Berzintu. 28 septembrie 2019.
3. BLAGA, L. *Trilogia culturii - Orizont și stil; Spațiul mioritic; Geneza metaforei și sensul culturii*. București : Humanitas, 2011.
4. BLAGA, L. *Aspecte antropologice*. Timișoara: Editura Facla, 1976.
5. BLOOM, B. S. 1956. *Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals*.
6. CASSIRER, E. *Eseu despre om - O introducere în filozofia culturii umane*. [trad.] Constantin Cosman. București: Editura Humanitas, 1994.
7. *als. Handbook I: Cognitive Domain*. New York : Longmans Green , 1956.
8. CEGOLEA, G. *Cântul interior. Vox Mentis – o abordare a sensibilității auditive interioare*. București : Editura Universității Naționale de Muzică, 2009. p. 190.
9. CEGOLEA, G.. *Vox Mentis. Ghid practic pentru cântat și vorbit*. București : Editura Europa Nova & Editura Armonia, 1995. p. 124. 973-9183-17-4.
10. CEHOV, M. *Către actori. Despre tehnica artei dramatice, În Caietele Bibliotecii UNATC* . București : UNATC PRESS, 2014. p. 145. Vol. 16. ISSN 2065 – 7455, 2014.
11. COTEANU, I., SECHE, L., SECHE, M., *Dicționar explicativ al limbii române*. București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1984.
12. GAGIM, I. *Studii de muzicologie*. Bălți : Tipografia Indigou Color, 2017. p. 267. ISBN 979-0-3480-0283-5.
13. GAGIM, I. *Muzica - Didactica Magna, Specificul proiectării didactice la Educația muzicală din perspectiva curriculumului modernizat, 9 - 10 martie*. 2011. pg. 1-4.
14. GAGIM, I. *Știința și arta educației muzicale*. Chișinău : Arc, 2007. p. 222. ISBN 978-9975-61-423-8.
15. GAGIM, I. *Teoria artistică a muzicii, Introducere în muzicologia dinamică*. București : Editura Academiei Române, 2024. p. 1127. ISBN: 978-973-27-3790-3.
16. GAGIM, I. *Dimensiunea psihologică a muzicii*. Iași : Timpul, 2003. p. 276. ISBN 973-612-049-X.
17. GAGIM, I. *Omul în fața muzicii*. Bălți: Presa Universitară Bălțeană, 2000. 105 p. ISBN 9975-9555-5-X.
18. GAL, T. 1967. *Ioan Slavici despre educație și învățământ*. București : Didactică și Pedagogică, 1967.
19. GARCIA, M. *Traité complet de L'art du chant*. Paris : éditeur de Musique, 1847. p. 88.
20. GORDON, E. *Learning sequences in music: A contemporary music learning theory*. Chicago : IL: GIA Publications., 2012. p. 452. ISBN: 978-1-57999-890-5.

21. GRANETȚKAIA, L. *Dimensiunea imagistică a creației muzicale în studiul pianistic*. Chișinău : Lira, 2013. p. 167.
22. HENRY, J., CORMIER, J. *Qu'est-ce qu'une compétence? Les archives de DISCAS*. Quebec : s.n., 2006.
23. HONING, H. *Musical Cognition A Science of Listening*. New Jersey : Transaction Publishers, 2014. p. 166. ISBN 9781412852920.
24. JAQUES-DALCROZE, É. *Rhythm, Music, and Education*. London : Macmillan, 1921.
25. KABALEVSKI, D. *Cultivarea cugetului și sufletului*. Chișinău : Lumina, 1987.
26. KODÁLY, Z. 1974. *The Kodály Method I: Comprehensive Music Education*. New York : Boosey & Hawkes, 1974.
27. КРИТСКАЯ Е., КРАСИЛЬНИКОВА М. *Методика преподавания музыки в школе*. Москва : Просвещение, 1976.
28. MILLER, R. *The Structure of Singing: System and Art of Vocal Technique*. New York : Schirmer Publisher, 1986.
29. MORIN, E. *Psihologia kitsch-ului*. București: Editura Meridiane, 1980.
30. PÂSLARU, A. Concepția educației lingvistice și literare. *Limba română*. 1995, 5, pg. 126-129.
31. ROȘOGA-POPA, D. C. Specific methodological components for the development of vocal culture in pupils and students. *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*. noiembrie 2024, 21.
32. VIANU, T. *Muzica și literatura. Eseuri*. București : s.n., 1996.
33. АСАФЬЕВ, Б. *Музыкальная форма как процесс*. Москва: Издательство Музыка, 1971.стр. 377 .
34. АСАФЬЕВ, Б. *Музыкальная теория интонационного мышления*. МОСКВА : Музыкальное издательство Союза композиторов Советского Союза, 1947.
35. НЕЙГАУЗ, Г. *Об искусстве фортепианной игры, Ed. 5*. Москва : Музыка, 1988.

**LISTA PUBLICAȚIILOR/LUCRĂRILOR ȘTIINȚIFICE LA TEMA TEZEI:
„Metodologia dezvoltării competenței de audiere conștientă ca factor pentru
formarea culturii vocale”
ale drd. Roșoga-Popa Daniela Carmen, Școala doctorală „Științe ale Educației”
Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă” din Chișinău**

1. Cărți de specialitate

1.2. cărți de specialitate colective (cu specificarea contribuției personale)

1. **Popa, Daniela-Carmen**, Streza, Dan-Alexandru, Lupeș, Cristian-Călin, *Join in! Online on Culture – Methodology Manual*, Arabų Kultūros Forumas, Vilnius, 2023, ISBN 978-609-96068-2-8 (Capitolul III. Music, pp. 83-121)

2. Articole în reviste științifice

2.2. în reviste din alte baze de date acceptate de către ANACEC (cu indicarea bazei de date)

1. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, HARALAMBIE Irina, Ways of developing the sense of rhythm in preschoolers. The Orff Method. În: *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, Nr. 21, 2024, pp. 44-50, ISSN: 1843-9985, <https://humaneducationtoday.eu/2024/11/>, (EBSCO, CEEOL, IndexCopemicus)
2. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, Specific methodological components for the development of vocal culture in pupils and students. În: *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, Nr. 21, 2024, pp. 35-43, ISSN: 1843-9985, <https://humaneducationtoday.eu/2024/11/>, (EBSCO, CEEOL, IndexCopemicus)
3. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, When does education start?. În: *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, Nr. 20, 2023, pp. 57-63, ISSN: 1843-9985, <https://humaneducationtoday.eu/2023/11/>, (EBSCO, CEEOL, IndexCopemicus)
4. **Popa Daniela Carmen**, Musical skills - Vocal culture training. În: *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, Nr. 19, 2022, ISSN: 1843-9985, pp. 99-105, <https://humaneducationtoday.eu/archive/no-19-november-2022/>, (EBSCO, CEEOL, IndexCopemicus)
5. **Popa Daniela Carmen**, Myth or reality – Ambient music in the classroom. În: *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, Nr. 19, 2022, pp. 106-111, ISSN: 1843-9985, <https://humaneducationtoday.eu/archive/no-19-november-2022/> (EBSCO, CEEOL, IndexCopemicus)
6. **Popa Daniela Carmen**, Teachers' perception of the importance of music in school learning. În: *Journal Plus Education*, Volum 2, 2020, pp. 117-124, ISSN: 1842-077X, E-ISSN(online) 2068-1151, <https://www.uav.ro/jour/index.php/jpe/article/view/1526> (EBSCO, CEEOL, CrossRef), <https://doi.org/10.24250/jpe>
7. **Popa Daniela Carmen**, Music, a support element in learning. În: *Human Education Today for Tomorrow's World Journal*, Nr. 17, 2020, pp. 109-115, ISSN: 1843-9985, <https://humaneducationtoday.eu/archive/november-2020/#more-192> (EBSCO, CEEOL, IndexCopemicus, ERICH PLUS, DOAJ)

8. **Popa Daniela Carmen**, Conscious listening for the development of vocal culture. În: *Journal Plus Education*, Vol. 2, 2019, pp 221-226, , ISSN: 1842-077X, E-ISSN (online) 2068-1151, <https://www.uav.ro/jour/index.php/jpe/article/view/1387/1452> (CNCSI category, Ulrich's, EBSCO, CEEOL, CrossReff. DOI -<https://doi.org/10.24250/jpe>, Wordcat.org, SCIOPI, ERICH PLUS, DOAJ)
9. **Popa Daniela Carmen**, Effects of ambient music in the learning process, În: *Journal Plus Education*, Volum Special Issue, 2019, pp. 217-220, ISSN: 1842-077X, E-ISSN (online) 2068-1151, <https://uav.ro/jour/index.php/jpe/article/view/1339> (EBSCO, CEEOL, CrossReff.)
10. **Popa Daniela Carmen**, Music teacher's help in listening skills as a support for vocal culture formation. În: *НЕПЕРЫВНОЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: проблемы и поиски*, 2019, Vol 2 (12), pp. 36-39, https://kpfu.ru/portal/docs/F1165283727/N.2_12_.elektronnaya.versiya.nomera.pdf,
11. **Popa Daniela Carmen**, Music, support for the integrated approach of school learning in primary education, În: *Journal Plus Education*, 2018, Volum Special Issue, pp. 293-297, , ISSN: 1842-077X, E-ISSN, (online) 2068-1151, <https://uav.ro/jour/index.php/jpe/article/view/1192>, cu. (EBSCO, CEEOL, CrossReff. DOI -<https://doi.org/10.24250/jpe>, ERICH PLUS, DOAJ)
12. **Popa Daniela Carmen**, The effects of music on learning and concentration. În: *Journal Plus Education*, Volum Special Issue , 2018, pp. 298-301, ISSN: 1842-077X, E-ISSN (online) 2068-1151, <https://uav.ro/jour/index.php/jpe/article/view/1193>, (EBSCO, CEEOL, CrossReff, Scipio Erih Plus)

2.3. În reviste din Registrul Național al revistelor de profil (cu indicarea categoriei)

1. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, Music listening and performance: the artistic and psychopedagogical relationship. În: *Acta et commentationes (Sciences of Education)*, nr. 1(43), 2026, pp. 227-235, ISSN: 1857-0623, E-ISSN 2587-3636, <https://orcid.org/0009-0007-6390-2051> (Erih+, Index Copemicus, Crossref), Categoria C
2. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, Intonația – expresie vie a trăirii muzicale. în *Revista Univers Pedagogic*, Nr. 1 (89), 2026, pp. 45-48, ISSN: 1811-5470, E-ISSN: 1857-4521, <https://doi.org/10.52387/1811-5470.2026.1.07> (Erih+, Index Copemicus, Crossref), Categoria C
3. **Gagim Ion & Roșoga-Popa Daniela Carmen**, Repere epistemice ale conceptelor de cultură, cultură muzicală și cultură vocală. În: *Revista Univers Pedagogic*, Nr.4, 2025, pp. 15-22, ISSN: 1811-5470, E-ISSN: 1857-4521, <https://doi.org/10.52387/1811-5470.2025.4.02>, (Erih+, Index Copemicus, Crossref), Categoria C

3. Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

3.3. în lucrările manifestărilor științifice incluse în *Registrul materialelor publicate în baza manifestărilor științifice organizate din Republica Moldova*

1. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, Didactic Principles of Conscious Music Listening in the Development of Vocal Culture, Volumul Conferinței Științifice Internaționale, *Educational management: Achievements and development perspectives*. Ediția a VI-a, Chișinău, aprilie 2026
2. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, Musical Intonation between Auditory Perception and Artistic Expression, Volumul Conferinței Științifice Internaționale, *Educational management: Achievements and development perspectives*. Ediția a VI-a, Chișinău, aprilie 2026
3. **Roșoga-Popa Daniela Carmen**, Muzicalitatea studentului - element indispensabil în manifestarea culturii vocale, Volumul Conferinței Științifice Internaționale, *Cercetarea pedagogică: exigențe contemporane și perspective de dezvoltare*. Ediția a III-a, Chișinău, 2025, pp. 299-303, ISBN 978-9975-48-322-3

ADNOTARE

ROȘOGA-POPA Daniela-Carmen

„Metodologia dezvoltării competenței de audiere conștientă ca factor în formarea culturii vocale”

Teză de doctor în Științe ale Educației

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie de 145 de titluri, 7 anexe, 31 de figuri, 15 tabele, 157 de pagini de text de bază, din totalul de 191 de pagini. Rezultatele obținute sunt publicate în 10 lucrări științifice;

Cuvinte-cheie: cultură vocală, competență, audiere conștientă, canto, metodă, principii ale educației;

Scopul cercetării: constă în fundamentarea psihopedagogică și metodologică, precum și în elaborarea și validarea Modelului pedagogic de formare a CV, având ca factor CACM;

Obiectivele cercetării: *Analiza epistemologică a conceptelor-cheie de CV și CACM în contextul educației muzicale contemporane; Determinarea fundamentelor psihopedagogice și metodologice ale procesului de dezvoltare a CACM ca factor în formarea CV a studenților; Evaluarea nivelului inițial de dezvoltare a CACM și formare a CV în etapa de constatare, prin elaborarea și aplicarea unui instrumentar de evaluare; Elaborarea Modelului pedagogic de formare a CV, axat pe integrarea dimensiunilor structural-analitice și emoțional-expresive; Implementarea demersului experimental prin utilizarea Modelului pedagogic elaborat în cadrul activităților specifice de formare a studenților; Evaluarea impactului intervențiilor educaționale și monitorizarea evoluției CV și a CACM la finalul experimentului, în vederea validării ipotezei cercetării;*

Noutatea și originalitatea științifică: constau în fundamentarea, elaborarea și validarea Modelului pedagogic, care integrează CACM ca factor determinant al formării CV. Cercetarea demonstrează rolul audierii conștiente în dezvoltarea competențelor tehnice, artistice și introspectivă ale studentului și propune un demers metodologic holistic, etapizat și replicabil, orientat spre optimizarea procesului de pregătire vocală;

Rezultatele obținute: evidențiază fundamentarea și validarea unei metodologii de dezvoltare a ACM, care transformă percepția muzicală într-un proces activ de cunoaștere, integrare senzorială și reflecție artistică. Modelul propus contribuie la dezvoltarea percepției structurale, a memoriei muzicale și a conexiunii dintre auz, mișcare și reprezentare sonoră, favorizând trăirea autentică a muzicii dincolo de nivelul execuției tehnice;

Soluționarea problemei științifice a constat în dezvoltarea metodei structural-analitice (mecanice) de studiu al piesei vocale până la memorare partituri, prin asocierea simbiotică a dimensiunii ei, emoțional-expresive (artistice);

Semnificația teoretică a cercetării: constă în fundamentarea unui cadru conceptual al formării CV prin dezvoltarea CACM, structurat pe componentele cognitivă, aplicativă și atitudinală. Cercetarea explică rolul factorilor cognitivi, tehnico-interpretativi, aptitudinali și atitudinali în dezvoltarea interpretului vocal, evidențiind interdependența dintre cunoaștere, competență artistică și formarea personalității muzicale;

Valoarea aplicativă a cercetării: constă în elaborarea și validarea Modelului pedagogic de formare a CV bazat pe dezvoltarea CACM. Implementarea metodei în studiul individual a contribuit la creșterea eficienței învățării și a performanței vocale, iar instrumentele metodologice elaborate oferă un suport practic pentru formarea viitorilor interpreți vocali;

Implementarea rezultatelor științifice: s-a realizat în procesul de formare vocală a studenților specializării MR din cadrul ULBS, prin aplicarea Modelului pedagogic pe un eșantion format din 70 de studenți, 35 în lotul experimental (LE) și 35 în lotul de control (LC), în perioada 2019-2025.

ANNOTATION

ROȘOGA-POPA Daniela-Carmen

“Methodology for developing conscious listening competence as a factor in the formation of vocal culture”

Doctoral thesis in Education Sciences, Speciality

Thesis structure: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography comprising 145 references, 7 appendices, 31 figures, 15 tables, 157 pages of main text out of a total of 191 pages. The research results have been published in 10 scientific papers.

Keywords: vocal culture, competence, conscious listening, singing, methodology, principles of music education.

The aim of the research consists in providing the psycho-pedagogical and methodological grounding for, and in developing and validating, the Pedagogical Model for the formation of VC, with CCML as its factor.

Research objectives: epistemological analysis of the key concepts of Vocal Culture and Conscious Auditory Cognition of Music within the context of contemporary music education; identification of the psycho-pedagogical and methodological foundations of the process of developing CACM as a factor in the formation of students' Vocal Culture; assessment of the initial level of CACM development and Vocal Culture formation during the diagnostic stage through the design and implementation of assessment instruments; development of a Pedagogical Model for the Formation of Vocal Culture focused on the integration of structural-analytical and emotional-expressive dimensions; implementation of the experimental approach through the application of the developed Pedagogical Model within student training activities; evaluation of the impact of educational interventions and monitoring of the development of Vocal Culture and CACM at the end of the experiment to validate the research hypothesis.

Scientific novelty and originality: consists in the substantiation and validation of a Pedagogical Model that integrates CACM as a determining factor in the formation of Vocal Culture. The research demonstrates the role of conscious listening in the development of students' technical, artistic, and introspective competencies and proposes a holistic, phased, and replicable methodological approach aimed at optimizing the vocal training process and preventing vocal strain.

Research findings: highlight the substantiation and validation of a methodology for developing Conscious Auditory Cognition of Music, transforming musical perception into an active process of knowledge acquisition, sensory integration, and artistic reflection. The proposed model contributes to the development of structural perception, musical memory, and the connection between hearing, movement, and sound representation, fostering an authentic experience of music beyond the level of technical performance.

The solution to the scientific problem consisted in the development the structural-analytical (mechanical) approach to score memorization with the symbiotic integration its emotional-expressive (artistic) dimension.

The theoretical significance of the research: lies in the establishment of a conceptual framework for the formation of Vocal Culture through the development of CACM, structured around cognitive, applicative, and attitudinal components. The study explains the role of cognitive, technical-interpretative, aptitude-related, and attitudinal factors in the development of the vocal performer, emphasizing the interdependence between knowledge, artistic competence, and the formation of musical personality.

The practical value of the research: consists in the development and validation of a Pedagogical Model for the Formation of Vocal Culture based on the development of CACM. The implementation of this methodology in individual study contributed to increased learning efficiency and vocal performance, while the developed methodological tools provide practical support for the training of future vocal performers.

Implementation of the scientific results: was carried out within the vocal training process of students enrolled in the Music Education specialization at Lucian Blaga University of Sibiu through the application of the Pedagogical Model for the Formation of Vocal Culture, based on the development of CACM and the methodological tools developed and experimentally validated within the singing courses.

ROȘOGA-POPA DANIELA CARMEN

**METODOLOGIA DEZVOLTĂRII COMPETENȚEI
DE AUDIȚIE CONȘTIENTĂ A MUZICII
CA FACTOR AL FORMĂRII CULTURII VOCALE**

**Specialitatea 532.02 – Didactica școlară pe trepte și
discipline de învățământ (muzică)**

**REZUMATUL
Tezei de doctor în Științe ale Educației**

Chișinău, 2026

Aprobat spre tipar: 16.06.2026	Format hârtie 60 x 84 1/16
Hârtie offset. Tipar offset	Tiraj: 30 exemplare.
Coli de tipar: 2.0	Comanda Nr.

Tipărit la Sorry SRL, Strada George Coșbuc, Nr. 21, 550013 Sibiu, Romania.